

AAA_1904#01#Q14#01 EDUMAN INFORMATIKA testinin sualları**Fənn : 1904 Mikroiqtisadiyyat**

1 Siyasi iqtisad termini meydana gəlib:

- 1776-cı ildə
- 1890-cı ildə
- 1932-ci ildə
- 1615-ci ildə
- 1902-ci ildə

2 İqtisadi nəzəriyyənin keynsçi istiqaməti meydana gəlmişdir.

- bizim dövrdə
- XIX əsrin ortalarında
- XX əsrin 70-ci illərində
- XX əsrin 30-cu illərində
- XYII əsrdə

3 Ticarət burcuaziyasının mənafeyini ifadə edən nəzəriyyəyə aiddir:

- proletar siyasi iqtisadı
- klassik siyasi iqtisad
- merkantilizm
- fiziokratlar nəzəriyyəsi
- marşinalizm

4 F.Kens görkəmli nümayəndəsi olmuşdur:

- neoliberalizmin
- merkantilizmin
- fiziokratların
- marşinalizmin
- keynsçiliyin

5 Siyasi iqtisad elminin adı kim tərəfindən ilk dəfə irəli sürülmüşdür:

- P.Buaqilder
- F. Monkretyen
- K. Marks
- U.Petti
- D.Rikardo

6 Ekonomiks termini ilk dəfə harada meydana gəlmişdir.

- qədim Yunanıstanda
- qədim Babilistanda
- qədim misirdə
- qədim Çində
- qədim Romada

7 Siyasi iqtisad termini kimin əsərinin adından götürülmüşdür

- U.Petti
- F.Kene
- P.Buaqilder
- F. Monkretyen

D.Pikardo

8 İqtisadi nəzəriyyədə riyazi metodlardan geniş istifadə etməyə kim başlamışdır:

- A.Smit, D.Rikardo
 L.Valras, V.Pareto
 K.Marks, F.Engels
 Ş.Furye, C.Sismondi
 U.Jevons, K.Menger

9 Monetarizm cərəyanı iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- merkantilizm
 marksizm
 keynsçilik
 neoklassik
 institusional-sosioloji

10 Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi hansıdır?

- neoliberalizm
 merkantilizm
 keynsçilik
 klassik siyasi iqtisad
 fiziokratlar

11 Proletar siyasi iqtisad nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları.
 millətin sərvəti və onun mənbələri
 istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
 təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı
 milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti

12 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri
 dövlət və təsərrüfat sahələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələri
 ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
 ayrı-ayrı firmaların iqtisadi davranışını
 dünya birliyində iqtisadi münasibətləri

13 İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- bazar mexanizminin ayrı-ayrı elementlərini
 dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
 cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyillərini
 bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri
 sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu

14 Aşağıda iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə müxtəlif iqtisadi məktəblərin baxışları verilmişdir. Hansı baxış klassik məktəbə aiddir?

- şəxslərin və sosial institutların davranışı
 xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət;
 sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının həmişinin onun bölüşdürülməsi və istehsalının öyrənilməsi;
 kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri;
 sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək;

15 Adları sadalanan alimlərdən kim marşinalizmin nümayəndəsidir:

- K.Marks, F.Engels
- A.Smit, D.Rikardo
- L.Erxard, M.Fridman
- U.Jevons, K.Menger
- Ş.Furye, C.Sismondi

16 İqtisadi nəzəriyyədə monetarizm cərəyanının banisi kimdir?

- A.Marşall
- K.Marks
- V.Pareto
- L.Erxard
- M.Fredman

17 Ekonomiks anlayışı aşağıdakı müəllifin əsərinin başlığında istifadə edildikdən sonra qəbul olunmuşdur:

- Alfred Marşall
- Adam Smit
- Jon Meynard Keynes
- Karl Marks
- Jon Stüart Mill

18 İslamın müqəddəs kitabı Qurani-Kərim də nəyə icazə verilmir?

- xarici malların alqı- satqısına
- alqı-satqıya, ticarətlə məşğul olmağa
- sahibkarlıq fəaliyyətinə
- xüsusi mülkiyyətçiliyə
- sələmçiliyə, faiz almaq məqsədi ilə borc verməyə

19 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?

- F.Kene
- A.Smit
- A.Monkreyen
- D.Rikardo
- K.Marks

20 İqtisadi nəzəriyyənin neoklassik istiqamətinə hansı müasir elmi cərəyanlar aiddir:

- monetarizm, neoliberalizm
- sosial-institusionalizm, marşinalizm
- keynsçilik, marşinalizm
- marksizm, merkantilizm
- merkantilizm, monetarizm

21 Hansı iqtisadi məktəb proteksionist dövlət siyasətinin əsasının qoymuşdur:

- fiziokratlar
- klassik siyasi iqtisad
- proletar siyasi iqtisad
- merkantilizm
- keynsçilik

22 Elmin tədqiqat predmetini tədaviyüldən istehsala keçirən elmi cərəyanını göstərin.

- merkantelistlər

- utopik-sosialitlər
- fiziokratlar
- marjinalistlər
- keynsçilər

23 İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- neokeynsçilər
- neolibəralar
- merkantilistlər
- fiziokratlar
- marjinalistlər

24 İqtisad elmində belə metodoloji yanaşma mövcud deyil;

- bütün sadalanan yanaşmalar mövcuddur
- subyektiv
- sosial-institusional
- neopozitiv-empirik
- dialektik-materialist

25 Tələbatların artması qanunu aiddir;

- belə bir qanun mövcud deyil
- iqtisadi qanunlara aid deyil
- xüsusi iqtisadi qanunlara
- spesifik iqtisadi qanunlara
- ümumi iqtisadi qanunlara

26 İqtisadi nəzəriyyənin sintez metodun elementlərini göstərin:

- təfəkkürdə konkretədən abstrakta hərəkət
- tədqiq olunan hadisənin tərkib hissələrinə bölünməsi
- doğru cavab yoxdur
- sadalanan hamısı sintez metoduna aiddir
- aralarında doğmaliq əlaqələri olan elementlərin birləşdirilməsi, hissələrdən tamın yaradılması.

27 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- onların arasında heç bir oxşarlıq yoxdur
- obyektiv xarakter daşıyırlar
- insanların fəaliyyətindən asılıdırlar
- insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edilirlər
- tarixən keçici xarakter daşıyırlar

28 İqtisad elmində sosial ideyalara ilk dəfə kim baxmışdır?

- fiziokratlar
- merkantilistlər
- marksistlər
- sosial-utopistlər
- neokeynsçilər

29 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir. Onlar kimlərdir?

- Smit, Rikardo, Marks
- Smit, Marks, Keyns
- Kene, Marşall, Fridman

- Keyns, Marks, Fridman
- Marks, Keyns, Marşall

30 İqtisad elminin əsas əhəmiyyəti bu gün ondan ibarətdir ki, o:

- insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından iqtisadiyyatın daha yaxşı təşkil edilməsinin yollarını göstərir
- sahibkarlara müvafəqiyyətlə bizneslərini aparmağa kömək edir
- iqtisadçı-amillərə öz qabiliyyətlərini reallaşdırmağa imkan verir
- insanların içtimai həyatlarında iqtisadiyyatın yerini müəyyən edir
- insanlara təsərrüfat fəaliyyətlərindən onların davranışlarının həqiqi motivlərini açıqlayır

31 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki,

- insanların tələbatlarını ödənilməsi baxımından cəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir.
- alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır;
- insanların içtimai həyatında iqtisadiyyatın rolu müəyənləşdirir
- sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir.
- insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir.

32 İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə
- riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsi ilə
- iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsi ilə

33 İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə
- iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsilə
- riyazi metod və modellərin tətbiqilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsilə

34 İqtisad elminin metodologiyası anlayışı özünə daxil edir;

- müxtəlif iqtisadi sistemlərinin öyrənilməsi
- iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi üsulları və priyomları
- iqtisadiyyatın strukturu
- iqtisadi nəzəriyyənin müxtəlif cərəyanları
- iqtisadçı alimlərin dünyagörüşü

35 İlk dəfə tədavi sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- proletar siyasi iqtisad
- merkantilizm
- fiziokratlar
- klassik siyasi iqtisad
- marşalizm

36 Konvergeniya nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- sosial-institusional
- neoliberalizm
- neokeynsçilik
- neoklassik
- marşalizm

37 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səciyyəvidir?

- bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- subyektiv
- neopozitiv-empirik
- rasionalist
- dialektik-materialist

38 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələrin əsaslı surətdə öyrənilməsi və onların qiymətləndirilməsi səciyyəvidir?

- bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- dialektik-materialist
- subyektiv
- neopozitiv-empirik
- rasionalist

39 Mikroiqtiadiyyat nöqtəyi-nəzərindən iqtisadiyyatın başlıca problemi ibarətdir:

- bütün sadalananlar düzdür
- vətəndaşlara layiqli həyat səviyyəsi təmin etməkdən
- inflyasiya və işsizliyin aradan qaldırılmasından
- resursların səmərəli bölgüsünü təmin etməkdən
- qabaqcıl texnologiyaların tətbiqini təmin etməkdən

40 İctimai seçim nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti çərçivəsində yayılmışdır?

- neokeynsçilik
- neoklassik
- marksizm
- sosial-institusional
- marginalizm

41 İqtisad elminə iqtisadi insan terminini kim daxil etmişdir?

- F.Kene
- A.Marşall
- D.Rikardo
- A.Smit
- K.Marks

42 Görünməz əl ifadəsi məşhur iqtisadçılardan kimə məxsusdur?

- A.Smit
- K.Marks
- D.Rikardo
- J.Keyns
- A.Marşall

43 Dəyər qanunu;

- iqtisadi qanun deyildir
- ümumi iqtisadi qanundur
- xüsusi iqtisadi qanundur
- spesifik iqtisadi qanundur
- iqtisadi kafeqoriyadır

44 Cəmiyyətin iqtisadi həyatının ən ümumi və mühüm cəhətlərini əks etdirən məntiqi anlayışlar –bu:

- iqtisadi modellər
- ümumi iqtisadi qanunlardır
- xüsusi iqtisadi qanunlar
- spesifik iqtisadi qanunlar
- iqtisadi kateqoriyalardır

45 Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid – bu:

- elmi abstraksiyadır
- iqtisadi eksperimentdir
- məntədiqi metodudur
- deduksiya metodudur
- infuksiya metodudur

46 İqtisadi hadisə və ya prosesin onun öyrənilməsi məqsədilə süni surətdə canlandırılması – bu:

- statistik tədqiqat metodudur
- induksiya metodur
- deduksiya metodudur
- iqtisadi modeldir
- iqtisadi eksperimentdir

47 Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- riyazi modelləşdirmə
- induksiya
- təhlil
- deduksiya
- elmi abstraksiya

48 Elmi apstraksiya metodu ibarətdir:

- iqtisadi eksperimentlərin aparılmasından
- iqtisadi hadisələri ikinci dərəcəli cəhətlərdən ayrılmaqdan
- iqtisadi hadisələrin ayrı-ayrı tərkib hissələrinin öyrənilməsindən
- iqtisadi hadisənin bütün mənzərəsini bərpa etməkdən
- riyazi modellərin qurulmasından

49 Aşağıdakı qruplardan hansının iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsini müsbət qiymətləndirən təlimlər olduğunu göstərin:

- merkantilizm, marksizm, keynsçilik
- fiziokratlar, marksizm, marşinalizm
- merkantilizm, neoliberalizm, marşinalizm
- fiziokratlar, marksizm, keynsçilik
- marksizm, keynsçilik, monetarizm

50 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri ilk dəfə öz təhlilində son hədd kəmiyyətlərini istifadə etməyə başlamışlar?

- neokeynsçilər
- marşinalistlər
- fiziokratlar
- merkantilistlər
- monetaristlər

51 Qədim Yunanıstanın iqtisadi fikri hansı alimlərin əsərlərində öz əksini tapmışdır?

- İbn-Xaldun, Foma Akvinski
- Konfutsi, Syun-Tszı
- Varron, Seneka
- Qay, Katon
- Platon, Aristotel

52 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır?

- heç birində
- Müqəddimədə
- Əxlaqi-Nasirdə
- Xəmsədə
- Kitabı- Dədə Qoqudda

53 İqtisadi fikrin hansı cərəyanı da həmçinin marksizm adı daşıyır:

- klassik siyasi iqtisad
- merkantilizm
- neoliberal istiqamət
- riyazi məktəb
- proletar siyasi iqtisadı

54 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- firmanın maksimum istehsal həcmi
- mümkün olan maksimum istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını
- müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını
- istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı

55 Fasiləsiz təkrarlanan istehsal prosesi nədir?

- doğru cavab yoxdur
- təsərrüfat fəaliyyəti
- içtimai təkrar istehsal
- maddi istehsal
- qeyri maddi istehsal

56 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansılar doğrudur?

- sahibkarlıq, texnologiya, əmək
- torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə
- torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital
- torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti

57 İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır:

- 3
- 2
- 6
- 5
- 4

58 Təsərrüfat fəaliyyətinin belə bir mərhələsi mövcüd deyil:

- mübadilə
- bölgü
- istehsal

- həddindən artıq ifrat istehsal
- istehlak

59 Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- əmək alətləri və təkrar istehsal olunan əmək vasitələri;
- əmək vasitələri və iş qüvvəsi;
- əmək vasitələri və əmək məhsulu
- istehsal vasitələri və iş qüvvəsi.
- texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi;

60 əmək cisimləri –bu:

- hazır məhsul
- alətlər, mexanizmlər, maşınlardır
- fəhlələr və ifadəedicilər heyətidir
- binalar, yollar, kanallardır
- sonrakı emala gedən xammal

61 Göstərilən amillərdən hansı iqtisadi resurslara aiddir.

- sadalanların heç bir
- təbii ehtiyatlar (torpaq), faydalı qazıntılar, su ehtiyatları
- əmtəə və xidmətlərin istehsalı zamanı sərf olunmuş insanın fiziki və zehni qabiliyyəti
- informasiya amili
- sadalanan hamısı

62 İqtisadi mənafeələr – bu:

- insanın həyat fəaliyyəti və inkişafı üçün ona zəruri olan iqtisadi nemətlər
- iqtisadi fəaliyyət yolu ilə ödəmə bilən tələbatlar
- iqtisadi subyektlərin maraqları
- insanların yüksək gəlirlər əldə etmək cəhdləri
- insanların özünün reallaşdırmağa tələbatı

63 İstehsalın şəxsi amili nədir?

- istehsal vasitələri
- doğru cavab yoxdur
- əmək predmeti
- əmək vasitələri
- iş qüvvəsi

64 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- əmək vasitəsi
- texnologiya
- əmək predmeti
- istehsal amili
- maddi nemət

65 Nəticədə insanın müəyyən tələbatını ödəyən insanın məqsədəuyğun fəaliyyəti nədir?

- qeyri-maddi nemət
- iqtisadi mənafe
- maddi nemət
- iqtisadi ehtiyat
- xidmət

66 əmək vasitələri harada düzgün göstərilmişdir:

- alətlər, yanacaq, xammal
- xammal, avadanlıq, nəqliyyat vasitələri
- istehsal binaları, qurğular, iş qüvvəsi
- iş qüvvəsi, texnologiya
- istehsal binaları, avadanlıq, alətlər

67 əmək kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- bunlar əmtəədir
- bunlar makroiqtisadi göstəricilərdir
- bunlar iqtisadi resurslardır
- bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir

68 İqtisadi resursların belə növü yoxdur:

- maddi
- əmək
- təbii
- maliyyə
- qeyri-maddi

69 Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir?

- torpaq
- pul kapitalı
- sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək
- kapital

70 İstehsal vasitələri ibarətdir:

- əmək vasitələri və cisimlərindən
- iş qüvvəsi və texnologiyadan
- əmək məhsulları və əmək vasitələrindən
- əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- əmək cisimləri və əmək məhsullarından

71 İctimai təkrar istehsalın aşağıdakı tipləri mövcuddur:

- sadə və geniş
- nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı
- iqtisadi və qeyri- iqtisadi
- məhsuldar və qeyri-məhsuldar
- maddi və qeyri -maddi

72 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- paltar
- küləyin enerjisi
- bilik
- su kəməri
- sualtı qayıq

73 İş qüvvəsi və istehsal vasitələri arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- sadalananlardan heç biri

- istehsal münasibətləri ilə
- istehsal texnologiyası ilə
- istehsalın təşkili ilə
- idarəetmə metodları ilə

74 Məhdudluq budur:

- təkrar istehsalın xarakteristikası
- ancaq sənayeləşmə sisteminin səciyyəsi
- iqtisadi resursların xarakteristikası
- insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya
- inzibati-amirlik sisteminin səciyyəsi

75 İstehsal səmərəlidir-əgər

- yüksək mənfəət alınıbsa
- əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunubsa
- bütün resurslardan tam istifadə edilibsə
- istehsal resurslarından tam istifadə olunubsa
- keyfiyyətli mallar buraxılıbsa

76 Qeyri-maddi xidmətlərə aiddir.

- atelyədə pəncəyin tikilməsi
- içtimai nəqliyyatda gediş
- dəlləxanada saç qırılması
- turist səfəri
- təhsil alma

77 İqtisadi resursların hansı növləri üçün mütləq məhdudluq səciyyəvidir:

- maddi
- təbii
- resursların bütün sadalanan növləri üçün nisbi məhdudluq səciyyəvidir
- informasiya
- maliyyə

78 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- işsizliyi
- tələbatların qeyri məhdudluğunu
- resursların məhdudluğunu
- istehsalın səmərəliliyini
- iqtisadi böhranlar

79 Nemət adlanır:

- insanın faydalı fəaliyyəti
- maddi istehsalın məhsulu
- nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti
- insanın bu və ya digər tələbatını ödəyən əşya, hadisə və əmək məhsulu
- iqtisadi tələbatların təzahür forması

80 Qeyri-maddi nemətlərə aiddir:

- dərman
- dərslük
- meyvələr
- avtomobil

kompüter proqramı

81 Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səciyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır:

- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
 qarışıq iqtisadiyyat
 keçid iqtisadiyyatı
 ənənəvi iqtisadiyyat
 sərbəst bazar iqtisadiyyatı

82 Dövlət mülkiyyəti və dövlət tənzimlənməsi üstünlük edən iqtisadi sistem neçə adlanır ?

- keçid iqtisadiyyatı
 ənənəvi iqtisadiyyat
 qarışıq iqtisadiyyat
 azad bazar iqtisadiyyatı
 inzibati- amirlik iqtisadiyyatı

83 İqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- sadalananlardan heç birinin
 keçid iqtisadiyyatının
 azad bazar iqtisadiyyatının
 inzibati-amirlik iqtisadiyyatının
 qarışıq iqtisadiyyatın

84 Mülkiyyət obyektlərinin xüsusi mülkiyyətdən dövlət mülkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- spesifikasilaşdırma
 milliləşdirmə
 inventarlaşdırma
 özəlləşdirmə
 müsadirə

85 Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- spesifikasiya
 milliləşdirmə
 inventerləşmə
 özəlləşdirmə
 müsadirə

86 Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- bələdiyyə mülkiyyəti
 səhmdar mülkiyyəti
 dövlət mülkiyyəti
 xüsusi mülkiyyət
 kooperativ mülkiyyət

87 Mülkiyyət iqtisadi anlayışı kimi:

- əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir.
 əşyanın özüdür
 mülkiyyət iqtisadi anlayış deyil
 insanların əşyalara münasibətidir
 əşyanın icarəyə verilməsi

88 Mülkiyyət hüququ:

- sadalanan hüquqlardan heç biri
- nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur.
- nemətlərin istifadə olunmasından əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur.
- nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur.
- bütün sadalanan hüquqları

89 Maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehsalı ilə əlaqədar insanların münasibətləri nədir?

- məhsuldar qüvvələr
- istehsal imkanları
- texnoloji münasibətlər
- sosial münasibətlər
- istehsal münasibətlər

90 İstehsal vasitələrinin və istehsal vasitələrini hərəkətə gətirən bilik və təcrübəyə malik olan insanların məjmuu adlanır.

- əmək vasitələri
- məhsuldar qüvvələr
- istehsal münasibətləri
- iqtisadi sistem
- istehsal üsulu

91 İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır.

- iqtisadi ziddiyyətlərlə
- istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə
- istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə

92 İqtisadi sistemlərin təhlilinə formasiya yanaşması neçə ictimai-iqtisadi formasiya ayırır:

- 6
- 7
- 3
- 4
- 5

93 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- nə, nə vaxt, kimin üçün
- nə, harda, kimin üçün
- gəlirlər necə bölünür
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir
- nə, necə, kimin üçün

94 İqtisadi sistem:

- texnoloji münasibətlərlə texnoloji üsulun qarşılıqlı təsir sistemidir;
- maddi və qeyri-maddi nemət və xidmət istehsalçıları və istehlakçıları arasındakı xüsusi şəkildə nizamlanmış əlaqələr sistemidir;
- təsərrüfat mexanizmi və iqtisadi subyektlərin qarşılıqlı əlaqələri sistemidir;
- mülkiyyət formaları ilə istehsal amillərinin vəhdətidir;
- dövlətin iqtisadiyyatının tənzimləmə sistemi

95 Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- qarışıq iqtisadiyyat
- ənənəvi iqtisadiyyat
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- keçid iqtisadiyyatı
- sərbəst bazar iqtisadiyyatı

96 Nə ilə əlaqədar olan xərclər transaksion xərclərə aid edilmir?

- bütün göstərilənlər transaksion xərclərə aiddir
- qiymətlər haqqında informasiya axtarışı ilə
- avadanlığın işlək vəziyyətdə saxlanması ilə
- tərəfmüqabillərlə müqavilə bağlanması ilə
- müqavilələrinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti ilə

97 İqtisadi ehtiyatların tam istifadə olunmasını göstərən hər bir nöqtə:

- düzqün cavab yoxdur
- istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşəndir
- istehsal imkanları əyrisindən aşağıda yerləşəndir
- istehsal imkanları əyrisi üzərində yerləşəndir
- şifrdən başqa bütün nöqtələrdir

98 Xüsusi mülkiyyətə aid deyildir?

- şəxsi yığımlar
- ev təsərrüfatlarının əmlakı
- bütün sadalananlar aiddir
- qeyri-leqal xüsusi müəssisələr
- leqal xüsusi müəssisələr

99 İcarədarın hüquqlarına aid deyil:

- icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadə etmə;
- icarəyə götürülmüş əmlaka sahib olma;
- sadalananların heç biri
- sadalanan hamısı
- icarəyə götürülmüş əmlakın özgələşdirilməsi;

100 İqtisadi resurslar və insanın iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- mülkiyyətin subyektləridir
- mülkiyyətin obyektləridir
- mülkiyyətin hüquqlarıdır
- mülkiyyətin funksiyalarıdır

101 Məhsulun istehsalı ilə deyil, onu müşayiət edən məsrəflərlə əlaqədar xərclər adlanır:

- son hədd
- buraxılmış imkanların xərcləri
- hesabi
- transaksion
- iqtisadi

102 Hansı xərclər qeyri-aşkar (alternativ) adlanır?

- sadalanan xərclərdən heç biri
- istehsalın genişləndirilməsilə əlaqədar xərclər
- rəqabət mübarizəsi və reklamlar əlaqədar xərclər
- hazır məhsulun reallaşdırılması ilə əlaqədar xərclər
- resursların məhdudluğu şəraitində seçimin zəruriliyi ilə əlaqədar xərclər

103 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- heç bir iqtisadi sistem resursların səmərəli istifadə olunmasının təmin edə bilməz
- bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal ehtiyatları heç vaxt kifayət qədər olmur.
- məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur.
- elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymət almaq olur.
- hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur.

104 Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması
- sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şərtlərin
- qiymətlərin liberallaşdırılması
- dövlət idarəçiliyinin güclənməsi
- mülkiyyət formalarının dəyişməsi

105 İstənilən istehsal üsülünün əsasını nə təşkil edir?

- məhsuldar qüvvələr və texnologiya
- iş qüvvəsi və istehsal münasibətləri
- əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- əmək vasitələri və əmək cisimləri
- məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətləri

106 İqtisadi sistemin fərqləndirici meyarları hesab etmək olar:

- doğru cavab yoxdur
- iqtisadi artımın tempi və resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- koordinasiya mexanizminin növü və milli gəlir
- resurslar üzərində mülkiyyətin forması və koordinasiya mexanizminin növü
- milli gəlir və iqtisadi artımın tempi

107 İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- insanların tələbatlarının ödənilməsinin təmin etmək
- ədalətli ictimai quruluşu qurmaq
- İnflyasiya və işsizliyi ləğv etmək
- İstehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq

108 Özəlləşdirmə metodlarına aid deyildir:

- səhmlərin səhmdarlaşdırılması və satışı
- çek özəlləşdirməsi
- hərraclardan müəssisələrin satışı
- dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz verilməsi
- xüsusi sahibkarların kooperativlərdə birləşməsi

109 Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- qapalı səhmdar jəmiyyətinin mülkiyyəti
- kooperativlərin mülkiyyəti
- xüsusi firmaların mülkiyyəti

- açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- tam ortaqlıq mülkiyyəti

110 Sadalanan sahələrdən hansında dövlət mülkiyyətinin daha böyük payının olması məqsədyönlüdür:

- mənzil tikintisi
- avtomobil istehsalı
- ayaqqabı istehsalı
- turizm sahəsi
- elektrik enerjisi istehsalı

111 Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- səhmdar
- xüsusi
- ictimai
- dövlət
- bələdiyyə

112 Şəhərin bütün texniki xidmətlərinin vahid əldə cəmləşməsi, istismarını qaydaya Salmaqla əhaliyə əlavə rahatlıqların verilməsinə hansı mülkiyyət forması imkan yaradır:

- Səhmdar mülkiyyəti
- bələdiyyə mülkiyyəti
- dövlət mülkiyyəti;
- xüsusi mülkiyyət;
- Kollektiv mülkiyyət.

113 Hansı meyara görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- Kapitalın həcminə görə
- sahə mənsubiyyətinə görə.
- mülkiyyət formasına görə.
- təşkili formasına görə.
- Məhsulun xarakterinə görə.

114 Xüsusi mülkiyyət – aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- hər hansı əmlakın istifadəsi, sahibolması, yiyələnməsi
- hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi
- hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək;
- hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək.
- hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncam vermə

115 İqtisadi institutlar anlayışını elmi dövriyyəyə gətirən iqtisadi nəzəriyyə istiqamətini göstərin.

- neokeynsçi
- neolibereal
- monetarist
- sosial-institusional
- marksizm

116 Özəlləşdirmənin zəruri şərti bu deyildir.

- bütün sadalananlar özəlləşdirmənin zəruri şərtidir
- fond bazarının yaradılması
- iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin üstünlüyü
- özəlləşdiriləcək obyektlərə tələbin qabaqcadan qiymətləndirilməsi

- özəlləşdirmənin hüquqi bazasının olması

117 Kollektiv mülkiyyətin hansı forması xüsusi mülkiyyətin cəhətlərə malikdir?

- bu mülkiyyət formalarının heç biri ümumi cəhətə malik deyil
 səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
 kooperativ mülkiyyət
 tam yoldaşlıq mülkiyyəti
 məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq mülkiyyəti

118 Xüsusi mülkiyyətin əsas mövcudluq şərtlərinə aid deyildir:

- xüsusi mülkiyyətin zəmanətli mühafizəsi
 müəssisələrin yaradılması və istənilən sahibkarlıq fəaliyyətinə başlanmasının tam sərbəstliyi
 bütün sadalananlar aiddir
 istehsal ixtisaslaşmasının inkişafı
 xüsusi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması

119 Hansı sahədə mülkiyyətin kooperativ forması daha geniş yayılmışdır?

- içtimai iaşə
 pərakəndə ticarət
 kənd təsərrüfatı
 avtomobil istehsalı
 kömür hasilatı sənayesi

120 Qapalı ev təsərrüfatı, şəhər təsərrüfatı, xalq təsərrüfatı – iqtisadi sistemlərin bu növləri bu əsasla ayrılır:

- resurslara mülkiyyətin formaları
 formasiya yanaşması
 istehsal və istehlak arasında əlaqənin xarakteri
 iqtisadiyyatın sənayeləşməsi dərəcəsi
 iqtisadiyyatda ETT-nin rolu

121 Universitetdə tələbənin təhsil almasının alternativ qiymətliliyi əks olunur:

- təhsili atıb işləyərkən əldə edəcək maksimum əməkhaqqı
 təqaüdün miqdarı
 təhsilini bitirəndən sonra alınan gəlirlər
 tələbənin saxlanması valideynlərin çəkdiyi xərclər
 orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri

122 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- o biri məhsulun istehsalı artır.
 o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür.
 qəlirlər artır
 o biri məhsulun istehsalı dayandırılır
 o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır.

123 İstehsal imkanların əyrisi üzərində resursların tam istifadəsinin göstərir istənilən

- İstehsal imkanların əyrisi üzərində olan nöqtə
 istehsal imkanların əyrisindən aşağı olan nöqtə
 düz cavab yoxdur
 istehsal imkanların əyrisindən yuxarı olan nöqtə
 0 –dən başqa nöqtələr

124 İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problemi:

- iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemdir
- resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemdir
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemdir
- işsizlik problemdir
- inflyasiya problemdir

125 Hansı sahədə dövlət mülkiyyətinin üstünlüyü məqsədyönlü deyildir:

- bank sahəsi
- fundamental elm
- ekoloji təhlükəsizlik
- tarixi abidələrin mühafizəsi
- təhsil

126 İri müəssələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:

- iri müəssələri özəlləşdirmək lazım deyil.
- onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
- onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənləşdirilməsi
- onların dinamik inkişafının təmin edilməsi
- həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi

127 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin I proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1998-ci il
- 1993-cü il
- 2001-ci il
- 1995-ci il
- 2003-cü il

128 Bazarın vasitəçi funksiyası ibarətdir.

- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyaların çatdırılması
- xərclərin azaldılması, yeni məhsulların yaradılmasına istehsalçıların həvəsləndirilməsi
- həcmi və quruluşuna görə istehsal və istehlakın uyğunlaşdırılması
- əmtələrin mübadiləsi üçün ekvivalent dəyərlilərin müəyyənləşdirilməsi
- əməyin nəticələrini mübadilə etmək məqsədi ilə istehsalçılar və istehlakçıların görüşməsinə təmin etmək

129 Tədavül sferasında fəaliyyət göstərən kapital necə adlanır?

- borc kapitalı
- sənaye kapitalı
- əsas kapital
- dövriyyə kapitalı
- ticarət kapitalı

130 Müxtəlif məhsulların hazırlanmasının istehsalçıların əmək bölgüsünə yönəlməsinə əsaslanması necə adlanır.

- istehsalçıların müstəqilliyi
- istehsalçıların təcrid olunması
- iqtisadi mənafeələr
- ilkin kapital yığılı
- istehsalçıların ixtisalaşması

131 Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- tələb və təklifdir
- natural istehsaldır

- əmtəə istehsalıdır
- rəqabətdir
- bütün sadalananlardır

132 Təsərrüfat tiplərinin ilkin forması hansıdır?

- sadalanların heç biri
- əmtəə təsərrüfatı
- kapitalist təsərrüfatı
- planlı təsərrüfat
- natural təsərrüfat

133 Aşağıdakı baxışlardan natural təsərrüfatı düzgün səjiyyələndirməyəni göstərin.

- ictimai əmək bölgüsü natural təsərrüfat şəraitində zəif inkişaf edir.
- istehsal qapalı xarakter daşıyır.
- natural təsərrüfat şəraitində insanın yaşaması üçün lazım olanların hamısını özü istehsal edir.
- natural təsərrüfat şəraitində istehsal olunan məhsul mübadilə olunmur.
- natural təsərrüfat şəraitində istehsalçıların bir-birindən sıx asılılığı yaranır;

134 Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir?

- əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur.
- əmtəə istehsalı əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur.
- əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur.
- əmtəə istehsalı – bazar iqtisadiyyatının əsası
- əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil.

135 Bazar:

- sadalanlardan heç biri
- sadalanan hamısı
- alqı-satqı əməliyyatlarının məcmu
- tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
- satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər

136 əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- firma
- sadalananlardan heç biri
- bank
- dövlət
- ev təsərrüfatı

137 Müstəqil qərarlar qəbul edən, öz tələbatlarını maksimum ödəməyə cəhd edən iqtisadi subyekt hansısa istehsal amilinin mülkiyyətçidir, insan kapitalının təkrar istehsalını təmin edir-bu:

- sadalananlardan heç biri
- bank
- ev təsərrüfatı
- firma
- dövlət

138 Bu bazar iqtisadiyyatının subyektidir:

- bütün sadalananlar subyektidir
- dövlət
- ev təsərrüfatları

- firmalar
- bütün sadalananlar subyekti deyil

139 Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövrünü modelinə daxil edilmişdir?

- valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- informasiya bazarı və istehlak bazarı
- resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- pul bazarı və resurslar bazarı

140 İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır?

- əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı
- natural, əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı
- natural, əmtəə (bazar), kapitalist təsərrüfatı
- natural, planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı
- əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı

141 əmtəə istehsalının zəruri şərtləri hesab edilir:

- sadalanan heç biri
- ictimai əmək bölgüsü
- istehsalçıların iqtisadi cəhətdən təcrid olunması
- istehsalçıların müstəqilliyi, sahibkarların azadlığı
- sadalanan hamısı

142 Pul vasitəsi ilə həyata keçirilən mübadilə nədir?

- əmtəə təsərrüfatı
- əmtəə tədavülü
- sahibkarlıq fəaliyyəti
- ticarət
- ictimai təkrar istehsal

143 Təsərrüfat münasibətlərinin iki tipini fərqləndirirlər.

- doğru cavab yoxdur
- maddi və qeri-maddi
- natural-əşya və əmtəə
- sadə və geniş
- istehsal və qeyri-istehsal

144 Tarixən natural təsərrüfat forması nəyə əsaslanırdı.

- ixtisaslaşmaya
- əmək bölgüsünə
- istehsalçıların təcrid olunmasına
- torpaq mülkiyyətinə
- xidmətlər istehsalına

145 Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyildir:

- ekoloji problemlərin həlli
- iqtisadi artımın təmin olunması
- rəqabət mühitinin təmin olunması
- işsizliyin azaldılması
- əmtəələrə qiymətlərin təyin edilməsi

146 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- menecment
- sahibkarlıq
- kommersiya
- biznes
- marketing

147 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- menecmentdir
- sahibkarlıqdır
- kommersiyadır
- biznesdir
- marketingdir

148 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- menecment
- sahibkarlıq
- kommersiya
- biznes
- marketing

149 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ETT-ə və yeni əmtələrin işlənilməsinə yüksək məsrəflər
- yüksək idarəetmə məsrəfləri
- sabitlik
- kütləvi istehsal məsrəfləri

150 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- idarəetməyə az xərclərin olması
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- qeyri-sabitlik
- reklama az xərclərin çəkilməsi

151 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, yoldaşlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- rəqabətin növündən
- buraxılan məhsulun çeşidindən
- kapital qoyuluşu sahəsindən
- kəmiyyətindən
- kapital üzərində mülkiyyətin formasından

152 Deformasiya olunmuş bazarın səciyyəvi cəhətlərinə aid deyildir:

- azad rəqabətin olması
- tələb və təklifin balansızlığı
- resurs və əmtəənin bölgüsündə mərkəzləşdirmə
- çoxsaylı bazar subyektlərinin və müxtəlif mülkiyyət formalarının olmaması
- kölgə iqtisadiyyatının böyük miqdarda payı

153 Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması
- ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması
- əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması
- yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması

154 Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- istehsalçıların mülkiyyətinin olması
- istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi
- ixtisaslaşma
- əmək bölgüsü
- natural təsərrüfata məüstnolma

155 Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur:

- əmtəə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu
- iqtisadiyyatın təşkilinin və fəaliyyətinin fəaliyyətinin ictimai forması
- əmtəə mübadiləsinin forması
- ticarət yeri
- alıcılar və satıcıların məcmusu

156 əmtəə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- natural təsərrüfat
- inkişaf etmiş əmtəə istehsalıdır
- bazar iqtisadiyyatıdır
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
- deformasiya

157 Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- optimallaşdırıcı
- stimullaşdırıcı
- tənzimləyicisi
- inteqrasiya etmək
- nəzarət edici

158 İnkişaf etmiş əmtəə istehsalının sadə əmtəə istehsalından fərqi ondan ibarətdir ki;

- əmək məhsulları əmtəədir
- nemət və xidmətlərin istehsalı satış məqsədilə həyata keçirilir
- istehsal öz tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə həyata keçirilir
- yalnız əmək məhsulları deyil, həmçinin istehsal amilləri də əmtəədir
- ixtisaslaşma olmur

159 Bazarın belə tipi yoxdur:

- deformasiya olunmuş
- azad
- inkişaf etmiş
- inkişaf etməmiş
- tənzimlənən

160 Sadə əmtəə istehsalında əmtəə nədir?

- bütün sadalananlar

- istehsal vastələri
- istehsal məhsulları
- istehsal məhsulları
- torpaq

161 Ev təsərrüfatının bütün gəlirləri və xərcləri təşkil edir:

- ailə büdcəsini
- əmtəə və xidmətlərin dövranı
- pul axınını
- resurslar axınını
- əmtəə axınını

162 Firmalar əmtəə və resursların dövranı modelində hansı rolu oynayırlar?

- istehsal amillərini təchiz edənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- əmtəə və xidmətləri istehlak edənlər
- əmtəə, xidmətləri təchiz edənlər və istehsal amillərinin asılılarıdır
- istehlak xərclərini həyata keçirirlər
- iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər

163 Ev təsərrüfatları əmtəə və resursların dövranı modelində hansı rolu oynayırlar?

- istehsal amillərinin istifadəsini təşkil edənlər
- iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- əmtəə və xidmətləri istehsal edənlər
- istehsal amillərini verənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- əmtəə, xidmətləri verənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır

164 Resurslar bazarından ev təsərrüfatlarına gedən axın necə adlanır?

- pul gəlirləri
- resurslar
- istehlak xərcləri
- satışdan gəlirlər
- xərclər

165 əmtəə və xidmətlər bazarından firmalara gedən axın necə adlanır?

- resurslar
- pul gəlirləri
- istehlak xərcləri
- xərclər
- satışdan gəlirlər

166 Firmalardan resurslar bazarına gedən axın necə adlanır?

- pul gəlirləri
- xərclər
- satışdan gəlirlər
- istehlak xərcləri
- resurslar

167 Ev təsərrüfatlarından əmtəə və xidmətlər bazarına axın necə adlanır?

- resurslar
- istehlak xərcləri
- pul gəlirləri
- satışdan gəlirlər

- xərclər

168 İctimai istehsalda bazarın rolu ibarətdir:

- istehsal istehsalın hansı həcmdə və quruluşda olması haqqında işarə verilməsi
 bütün göstərilənlərdən
 köhnəlmiş istehsalların bağlanması təsir etmək
 tələb və təklif tarazlaşdırılması
 rəqabət qabiliyyətlərinə görə istehsalçıları differensiallaşdırmaq

169 Sadə əmtəə təsərrüfatı üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- əmək məhsullarının alqı-satqısı yolu ilə tələbatların ödənilməsi
 muzzdlu əməyin üstünlüyü
 istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
 ictimai əmək bölgüsü
 insanlar arasında iqtisadi əlaqələrin bazar vasitəsi ilə olması

170 Bazar münasibətlərinin maddi əsası:

- adları çəkilənlərdən heç biri
 tələb və təklifin dəyişiklikləridir
 əmtəələrin və pulun hərəkətidir
 maddi nemətlər və xidmətlərdir
 əmək bölgüsüdür

171 Dövlət tənzimlənməsinin belə forması mövcud olmur:

- büdcə-vergi
 firmadaxili
 xarici iqtisadi
 inzibati
 kredit-pul

172 Bazarın deformasiyasını aradan götürmək üçün zəruridir:

- inkişaf etmiş bazar infrastrukturunu yaratmaq
 təsərrüfat fəaliyyətinin sərbəstliyini təmin etmək
 mülkiyyət formalarının müxtəlifliyini yaratmaq
 bütün sadalananlar
 sərbəst qiymət əmələgəlmə mexanizmini formalaşdırmaq

173 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli üçün sahibkarlığın inkişafından ötrü dövlətin şərait yaratması səciyyəvidir?

- sosial bazar təsərrüfatı
 sadalananlardan heç biri
 bütün sadalananlar
 korporativ iqtisadiyyat
 qarışıq iqtisadiyyat

174 Bazarın stimullaşdırıcı funksiyası ibarətdir:

- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
 istehsalçıların məsrəfli azaltmağa, ueni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
 həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
 istehsal sahələri ilə itehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
 bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən

175 Bazarın integrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- bazar iştirakçılarında zəruri informasiyanı verməkdən
- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən

176 Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- İstehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- bazar iştirakçılarında zəruri informasiyanı verməkdən

177 Bazar iqtisadiyyatının subyekti kimi dövlət hansı rolu oynayır?

- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi həyata keçirir
- istehlakçıdır
- istehsalçıdır
- bütün sadalananlar
- resursların mülkiyyətçisidir

178 əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətində digər əmtəələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- əmtəənin qiymətliyi
- mübadilə dəyəri
- istehlak dəyəri
- bazar dəyəri
- içtimai-zəruri dəyər

179 əmtəənin hansısa tələbatı ödəmək qabiliyyəti:

- əmtəənin qiymətliyi
- bazar dəyəri
- içtimai-zəruri dəyər
- istehlak dəyəri
- mübadilə dəyəri

180 əmtəənin əsas xassələrinə aiddir:

- mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
- istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
- sadalanan heç biri
- əmtəənin çəkisi və ölçüləri
- bazar dəyəri və istehlak dəyəri

181 əmtəə – bu:

- satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya
- inkişaf etmiş əmtəə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
- hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey
- hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu
- digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət

182 Pulun belə bir funksiyası yoxdur:

- qiymətlərin məştabı

- qiymət müqyası
- tədavül vasitəsi
- tədiyyə vasitəsi
- dəyər ölçüsü

183 Pul mənşəyinin təkamül konsepsiyasına uyğun olaraq pul – bu:

- universal əmtəə
- pul kimi istifadə olunan şey
- əmtəə və xidmətlərin mübadiləsinə qəbul edilən nə varsa, hər şey
- insanlar arasında razılaşma məhsulu
- ümumi ekvivalent rolunu yerinə yetirən xüsusi növlü əmtəə

184 İctimai-zəruri əmək məsrəfləri-bu

- cəmiyyətə zəruri olan əmtələrin istehsalına məsrəflər
- ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
- mübadilə dəyərində malik əmtələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- istehlak dəyərində malik əmtələrin istehsalına əmək məsrəfləri

185 Dünya pulu kimi istifadə oluna bilənlər:

- sadalanan heç biri
- dönərli valyuta və qızıl
- kağız pullar
- qızıl və kağız pullar
- bank veksəlləri

186 Xaricdən pul köçürməsi olarkən pul bu funksiyanı yerini yetirir:

- dünya pulu
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü

187 Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dəyər ölçüsü
- tədavül vasitəsi
- tədiyyə vasitəsi
- yığım vasitəsi
- dünya pulu

188 Kredit pullarına nə aid deyildir?

- kağız pullar
- veksəllər
- banknotlar
- çeklər
- depozlarda olan pullar

189 Restoranın menyusunda qiymət göstərilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dəyər ölçüsü
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi

- dünya pulu

190 Supermarketdə əmtəələrin pulu ödənen zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dəyər ölçüsü
 dünya pulu
 tədavül vasitəsi
 tədiyyə vasitəsi
 yığım vasitəsi

191 Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dünya pulu
 tədiyyə vasitəsi
 tədavül vasitəsi
 yığım vasitəsi
 dəyər ölçüsü

192 Bimetallizm və monometolizm – bu formalarıdır:

- qiymət miqyasının
 elektron pullarının
 pul sistemlərinin
 dünya pullarının
 kredit pullarının

193 Pul sistemi – bu:

- tədavüldəki pul kütləsidir
 pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
 ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır
 metal və kağız pul tədavülünün nisbətidir
 milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir

194 Hansı bənddə pulun təkamülünün düzgün ardıcılığı göstərilmişdir:

- qızıl, gümüş, kağız pullar, kredit pullar
 müəyyən əmtəələr, metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
 metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
 sikkələr, müəyyən əmtəələr, kağız pullar, kredit pullar
 sikkələr, vanknotlar, veksellər, elektron pullar

195 Kim öz konsepsiyasında əmtəə dəyərinin və qiymətinin müəyyənləşdirilməsində xərclər nəzəriyyəsi və faydalılıq nəzəriyyəsinə birləşdirmişdir:

- A.Smit
 L.Valras
 A.Marşall
 K.Menqer
 D.Rikardo

196 əmtəənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma – bu:

- əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
 son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
 son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
 ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
 əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqlar nəzəriyyəsi

197 Dünya pulu üçün xas olmayanı göstərin:

- bütün göstərilənlər dünya pulu üçün səciyyəvidir
- ümumi dəyər ölçüsü kimi fəaliyyət göstərməsi
- ümumi ödəniş vasitəsi kimi fəaliyyət göstərməsi
- ümumi alqı vasitəsi kimi çıxış etməsi
- ictimai şərvətin ümumi təmsilçisi kimi xidmət göstərməsi

198 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- pul tədavülünü tənzimləyən dövlət orqanlarının hüquqları
- pul aqreqlarının cəmini;
- pulun funksiyalarını;
- tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını
- tədavüldən çıxan pul kütləsini

199 Kağız pulun qızıla dönərliliyinin ləğvi adlanır:

- devalvasiya
- pulun denominasiyası
- pulun likvidliyi
- qızılın demonetizasiyası
- inflyasiya

200 Tam dəyərli pullar:

- qızıl və gümüş sikkələrdir
- veksellər və çeklərdir
- elektron pullardır
- sadalananlardan heç biri deyildir
- kağız pullardır

201 əmtəə təsərrüfatından fərqli olaraq natural təsərrüfatda əmək məhsulları

- istehlak dəyərinə malik olmur
- əmtəə təsərrüfatındakı əmək məhsullarından heç nə ilə fərqlənmir
- istehsalçıların özü üçün istehlak dəyərinə malik olur
- ictimai istehlak dəyərinə malik olmur
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticəsmi deyil

202 Tədavül üçün zəruri olan rulun miqdarını bu formulla müəyyən etmək olar:

- $M=P \cdot V \cdot Q$
- $P=M \cdot V \cdot Q$
- $M=P \cdot Q \cdot V$
- $V=P+Q \cdot M$
- $M=V \cdot P \cdot Q$

203 əmtəənin bazar dəyəri əks etdirir:

- əmtəənin bu və ya digər insan tələbatını ödəyə qabiliyyəti
- bu əmtəənin nadirliyi, istehlakçıların əksəriyyəti üçün əlçatmazlığı
- konkret vaxt məqamında bazarda bu əmtəəyə tələb və təklifin nisbəti
- bu əmtəənin istehsalına ictimai-zəruri əmək məsrəfləri və bu məsrəflərin ictimai tələbatlara uyğunluğu
- əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə oluna bilmək qabiliyyəti

204 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin və maddi resurslardan səmərəli istifadənin stimulu:

- əmtəənin nadirliyidir

- əmtənin mübadilə dəyəridir
- əmtənin içtimai dəyəridir
- əmtənin istehlak dəyəridir
- əmtənin bazar dəyəridir

205 əmtənin içtimai dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- onun istehsal şərtlərilə
- əmtənin nadirliylə
- əmtənin faydalılığı ilə
- bazarda əmtənin miqdarı ilə
- onun istehsal və reallaşma şərtlərilə

206 əmtənin bazar dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- bazarda əmtənin miqdarı ilə
- onun istehsal və reallaşdırılması şərtlərilə
- onun istehsal şərtlərilə
- əmtənin nadirliylə
- əmtənin faydalılığı

207 Nemətin faydalılığı, onun nadirliyi və onun istehsalına məsrəflər təcəssüm etdirir:

- sadalananlardan heç birini
- nemətin qiymətini
- nemətin qiymətliliyi
- nemətin istehlak dəyərini
- nemətin mübadilə dəyərini

208 Smit paradoksu adlanan paradoks əmtənin hansı xassəsinə əsaslanır?

- faydalılıq
- nadirlik
- istehsal dəyəri
- sadalananlardan heç biri
- mübadilə dəyəri

209 Dəyər qanununun funksiyalarına aid deyildir:

- əmək məhsuldarlığının və ETT-nin stimullaşdırılması
- istehsal sahələri və sferaları arasında resursların bölgüsü
- bütün sadalananlar dəyər qanununun funksiyalarıdır
- sadalananlardan heç biri dəyər qanununun funksiyalarına aid deyil
- əmtə istehsalçılarının differensiasiyası

210 Barter pulun hansı funksiyasını yerinə yetirə bilər?

- dünya pulu
- dəyər ölçüsü
- tədavül vasitəsi
- tədiyyə vasitəsi
- yığıcı vasitəsi

211 Bazarın normal fəaliyyətini təmin edən sistemlər, xidmətlər, müəssisələr, təşkilatların məcmusu – bu:

- bazar mexanizmidir
- bazarın infrastrukturudur
- bazar strukturudur
- sadalananlardan heç biri deyildir

- bazarlar sistemidir

212 Daxili quruluş bazarın ayrı-ayrı elementlərinin yerləşməsi; bazarın ümumi həcmində onların xüsusi çəkisi- bu:

- bazar mexanizmidir
 bazarın strukturudur
 bazarın infrastrukturudur
 bazarlar sistemidir
 sadalananlardan heç biri deyildir

213 Hansı bazarın ərazi əlaməti üzrə bazar strukturunun təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur?

- leqal bazar
 dünya bazarı
 milli bazar
 regional bazar
 lokal bazar

214 Obyektlər üzrə bazar quruluşu və sistemini səciyyələndirməyən meyarı seçin.

- istehlak bazarı
 iş qüvvəsi bazarı
 innovasiya bazarı
 satıcı bazarı
 istehsal vasitələri bazarı

215 Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirildiyi bazar adlanır:

- əmtəə birjası
 emissiya sistemi
 fond birjası
 lizinq
 hərrac

216 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- reklama agentliyi
 banklar
 sadalanan hamısı
 yarmarkalar
 valyuta bircaları

217 Müxtəlif peşə işçilərinin maraqlarının müdafiə edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin

- əmək birjası
 həmkarlar təşkilatı
 sahibkarlar cəmiyyəti
 istehlakçılar ittifaqı
 iqtisadi təhsil sistemi

218 İqtisadiyyatı zəruri miqdarda pulla təmin edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin:

- ticarət palatası
 emissiya sistemi
 vergi sistemi
 konsaltinq şirkətləri
 sığorta sistemi

219 Azad iqtisadi zonalar nə vaxt və harada ilk dəfə yaranıb?

- Fransa 1897- ci ildə
- İrlandiya, 1959-cu ildə
- İslandiya 1969-cu ildə
- ABŞ-da 1929-cu ildə
- Böyük Britaniyada 1776-cı ildə

220 Müasir bazarın infrastrukturunun əsas elementlərinə aid olmayanı seçin

- konsaltinq firmaları
- audit şirkətləri
- xammal bircaları
- komməriya bankları
- istehsal müəssisələri

221 Aşağıdakılardan rəqabət dərəcəsinə görə təsnifləşməyə aid olmayan bazarı göstərin:

- inhisarçı rəqabət bazarı
- leqal bazar
- azad bazar
- inhisarçı bazar
- oliqopoliya bazarı

222 Aşağıdakı bazarın bazar əməliyyatlarının təşkili üzrə bazar təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur:

- idxal bazarı
- topdansatış bazarı
- pərakəndəsətış bazarı
- dövlət müəssisələri bazarı
- ixrac bazarı

223 Öz adından və öz hesabı ilə sövdələşmə həyata keçirən şəxs-bu:

- maklerdir
- dilerdir
- sadalananlardan heç biri deyildir
- fyuçersdir
- brokerdir

224 Bu bazarlardan hansı subyektlər üzrə bazar təsnifatına aid deyildir?

- bütün sadalananlar aiddir
- satıcılar bazarı
- vasitəçilər bazarı
- dövlət müəssisələri bazarı
- alıcılar bazarı

225 Qiymətli kağızlar bazarında ticarət obyektibü deyildir:

- çeklər
- lisenziyalar
- səhmlər
- istiqrazlar
- beksellər

226 Aşağıdakı bazarda ixtiralar, yeniliklər, patentlər əmtəədir:

- tədavül vasitələri

- istehsal vasitələri
- qiymətli kağızlar
- informasiya
- innovasiyalar

227 Bazar infrastrukturunun hansı elementi firmanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini yoxlamağa və təhlil etməyə imkan verir?

- konsaltinq şirkətləri
- ticarət palatası
- sığorta sistemi
- auditor firmaları
- vergi sistemi

228 əmək birjalarının vəzifələrindən aid olmayanı göstərin

- Boş iş yerlərinin uçotu
- işsizlərə maddi yardımın verilməsi
- işsizlərin ixtisasının artırılmasının və "yaxın" peşələrə yiyələnməsinin təşkili
- bazar qiymətlərinin tətbiqi
- iş axtaranların boş iş yerlərinə yönəldilməsinə

229 Bazar infrastrukturunun funksiyalarını aid deyil.

- bazar münasibətləri iştirakçılarına öz maraqlarını reallaşdırmağı yüngülləşdirmək;
- istehsal sahəlin arasında resursların bölünməsi
- sadalanan hamısı aiddir
- hüquqi və iqtisadi nəzarət formalarını, işgüzar təcrübənin dövlət və ictimai tənzimlənməsini sadələşdirmək;
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı subyektlərinin və fəaliyyət növlərinin ixtisaslaşdırılması əsasında bazar subyektlərinin operativliyini və səmərəliliyini yüksəltmək;

230 Satıcı bazarı o yerdə olur ki, əgər orada:

- bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərirlərsə
- alıcılar satıcılardan çoxdursa
- satıcılar alıcılara nisbətən çoxdursa
- təklif tələbi üstələyirsə
- tələb təklifi üstələyirsə

231 Bazar infrastrukturunun hansı elementi iqtisadiyyatı zəruri kadrlarla təmin edir?

- həmkarlar ittifaqları
- istehlakçıların birlikləri
- iqtisadi təhsil sistemi
- emmisiya sistemi
- sahibkarların birlikləri

232 Azad iqtisadi zonalar nə üçün yaradılır?

- vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün
- xarici kapitalı cəlb etmək üçün
- azad rəqabəti təmin etmək üçün
- müxtəlif mülkiyyət formalarının inkişafı üçün
- bütün sadalananlar üçün

233 əmtəə birjasının funksiyalarına aid deyildir:

- ticarət üçün yerin verilməsi
- qiymətlərin müəyyən edilməsi

- listing
- mübahisələrin tənzimlənməsi
- informasiyanın verilməsi

234 Qiymətlərin tərəddüdlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə həyata keçirilən sövdələşmə necə adlanır?

- real əmtəə ilə sövdələşmələr
- forvard sövdələşmələr
- möhtəkir sövdələşmələr
- mükafatlı sövdələşmələr
- onkol sövdələşmələr

235 Qiymət əmtəənin Dəyərinin Pulla İfadəsidir qiymətə bu tərif verən kimdir?

- M.Fridmen
- A.Smit
- A.Marşall
- K.Marks
- F.Kene

236 əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, onda:

- tələb həcmnin artması baş verər
- tələb əyrisinin mailliyi dəyişər
- tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər
- tələbin həcmnin azalması baş verər

237 Marşall konsersiyasına uyğun olaraq ani tarazlıq şəraitində qiymət asılıdır:

- təklifdən
- tələb və təklifdən
- sahədə firmaların miqdarından
- avadanlığın istifadə intensivliyindən
- tələbdən

238 Tələb və təklifin həcmələrinin bərabər olduğu qiymət adlanır:

- satıcı qiyməti
- tarazlı qiymət
- istehsal qiyməti
- normal qiymət
- alıcı qiyməti

239 Hansı tərif A. Marşalın nəzəriyyəsi üzrə qiymətin anlayışına uyğun gəlir?

- qiymət- tələb və təklifin sabit tarazlığı ilə müəyyən olunandır.
- qiymət- əmtəənin müəyyən miqdarının alıcıları cəlb etməyə qabil olduğu səviyyədir
- qiymət- əmtəənin bazarda satışa daxil olduğu kəmiyyətdir
- qiymət – əmtəəyə görə alınan müəyyən miqdarda pul vahidləridir
- qiymət- dəyərin pul ifadəsidir

240 Hansı müddəa bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin mahiyyəti və rolunu əks etdirmir?

- bütün müddəalar əks etdirir
- bazar subyektləri öz iqtisadi mənafeələrini həyata keçirəcək qiymətlərə istiqamətlənirlər
- qiymətlər sahibkarlar və istehlakçılar üçün onların seçiminə də indikator rolunu oynayır
- qiymətlər sistemi əsas təşkiləddici qüvvə rolunu oynayır
- qiymətlər dövlət orqanları tərəfindən təyin olunur

241 Tələb əyrisi aşağıdakını əks etdirən xətti təcəssüm etdirir:

- tələbin kəmiyyətinin müxtəlif amillərdən asılılığı
- əmtənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq ana olan tələbin həcmnin dəyişməsi
- alıcıların gəlirlirinin dəyişməsindən asılı olaraq tələbin dəyişməsi
- tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsi
- alıcıların bu əmtəni əldə etmək arzusu

242 Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksəlsə təklif qanununa görə:

- qiymətlərin dəyişilməsi təklif qanunda nəzərə alınmır
- təklifin həcmi artır.
- təklifdə azalma baş verir.
- təklifdə artım baş verir.
- təklifin həcmi azalar.

243 əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq mümkün de
- texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir.
- qiymət istehsal xərclərilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır.
- bu əmtəə həmişə dəbdə olmalıdır
- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır.

244 Bazar mexanizmi elementinə aid deyil

- sadalanan heç biri aid deyil
- tələb
- təklif
- qiymət
- sadalanan hamısı aiddir

245 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- əhalinin strukturının dəyişməsi
- resursların qiyməti
- qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti
- istehlakçıların gəlirləri
- alıcıların sayı

246 Aşağıdakı terminlərdən hansı insanların məhsulu almaq imkanları və istəklərini əks etdirir:

- faydalıq
- zərurət
- tələb
- tələbat
- istək

247 Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtənin qiyməti artarsa:

- istehsalçıların arasından rəqəbat güclənir
- tələbin kəmiyyəti artır;
- tələb azalır;
- tələb də artır
- tələbin kəmiyyəti azalır;

248 Təklif qanunu əks etdirir:

- tələb və təklif arasından əlaqəni

- satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni
- elastik və qeyri-elastik əmtəələr arasındakı əlaqəni
- satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni
- hər bir əmtəənin elastiklik dərəcəsini

249 Qiymət üzrə qeyri - elastik tələb o deməkdir ki,

- əmtəənin qiyməti dəyişmir
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin dəyişməsinə səbəb olur

250 Qarşılıqlı əvəz olunan nemətlərə aiddir:

- dəftərlər və piroqlar
- paltar və ayaqqabı
- rəng və fırça
- qələmlər və flomasterlər
- taxıl və çörək

251 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- dəftər və peçeniya
- qələm və flomaster
- pivə və kvas
- avtomobil və benzin
- kabab və qoyun əti

252 əgər bir əmtəənin qiymətinin azalması adətən digər əmtəəyə tələbin artmasına səbəb olur, onda

- bu təsadüfi uyğunluqdur
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlandır
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəz olunandır
- bu o deməkdir ki, istehlakçıların zövqləri dəyişir
- bu o deməkdir ki, alıcıların qəlirləri artır

253 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- bir- birini qarşılıqlı surətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçıların gəlirlərindən asılılığı
- digər əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəəyə tələbin həcmnin dəyişməsi
- bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələbin həcmnin dəyişməsi

254 Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- tələb həcmnin dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə vurulur:
- tələbin həcmnin dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə bölünür
- gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcmnin dəyişməsi faizinə əlavə olunur.

255 Tələbin qiymət üzrə elastikliyi göstərir:

- təklifin həcmnin resursların qiymətində asılılığı
- qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin nisbi dəyişməsi
- qiymətin azalması zamanı təklifin həcmnin aşağı düşməsi
- qiymətin artması zamanı təklifin həcmnin artması

- təklifə təsir edən qeyri- qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin dəyişməsi

256 Təklifin elastikliyi nə dəyişdirə bilər:

- göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
 istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
 dəb
 texniki tərəqqi
 əmtəyə olan tələb

257 əmtənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

- verilmiş əmtənin əmtə istehlakçıların sayı
 istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti
 ehtiyatların qiyməti
 əmtənin qiyməti
 əvəzləyici əmtələrin qiyməti

258 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
 1
 0- dan böyük, 1-dən kiçik
 0-dan kiçik
 1-dən böyük

259 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtələrə aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
 1
 0- dan böyük, 1-dən kiçik
 0-dan kiçik
 1-dən böyük

260 əmtəyə tələbin qiymət elastikliyi bundan asılı deyildir:

- bütün sadalanan amillərdən asılı deyil
 istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən
 istehlakçının büdcəsində əmtənin xüsusi çəkisindən
 əmtənin məxsus olduğu əmtə qrupundan
 təklifin həcmindən

261 İlk dəfə kim tələbin azalması qanununu formulə etmişdir?

- H.Hossen
 A.Kurno
 İ.Bentam
 A.Smit
 A.Marşall

262 əgər iki əmtə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a və bərabədirsə onda bu o deməkdir ki,

- hər iki əmtəyə tələb mütləq qeyri – elastikdir
 bu qarşılıqlı tamamlayan əmtələrdir
 bu qarşılıqlı əvəzədən əmtələrdir
 hər iki əmtə aşağı keyfiyyətlidir
 əmtələrə tələb bir- birindən asılı deyildir

263 Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

- əmtənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa
- o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər
- əmtənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa
- zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtəələrə
- ən zəruri əmtəələrə nisbətən zinət şeylərinə

264 əgər əmtənin qiymətinin 5% düşməsi əmtənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, on da bu əmtənin təklifi:

- vahid elastikliyə malikdir
- mütləq elastikdir
- qeyri- elastikdir
- elastikdir
- mütləq qeyri- elastikdir

265 Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,

- əmtənin təklif elastikliyi mənfidir
- əmtənin təklifi mütləq elastikdir
- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1-ə bərabərdir
- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 –a bərabərdir
- əmtənin təklifi mütləq qeyri- elastikdir

266 əmtəyə tələb əyrisi üfqi düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,:

- əmtəyə tələb elastikliyi mənfidir
- əmtəyə tələb mütləq elastikdir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 –a bərabərdir
- əmtəyə tələb mütləq qeyri- elastikdir

267 Təklifi formalaşdırın amillərə aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- idxalın həcmi
- əmtə ehtiyatları
- istehsalın əmtə məhsulu
- əhalinin yığımları

268 Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu-bu:

- bazar tarazlığı
- dəyər qanunu
- bazarın konyukturudur
- bazar mexanizmidir
- son faydalılıq qanunu

269 əgər iki əmtə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- heç bir dəyişiklik doğurmur
- ikinci əmtəyə qiymətin azalması
- ikinci əmtəyə tələbin həcmnin artması
- ikinci əmtəyə tələbin həcmnin aşağı düşməsi qarşılıqlı tamamlayandırsa, onda birinciyə
- ikinci əmtəyə qiymətin yüksəlməsi

270 İki əmtə qarşılıqlı əvəz olunandırsa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşayiət olunur?

- heç bir dəyişiklik baş verməyir

- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
- ikinci əmtəəyə tələb artır
- ikinci əmtəəyə tələb azalır.
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.

271 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

- heç bir dəyişiklərə səbəb olmur
- təklif əyrisinin sağa
- tələb əyrisinin sola
- tələb əyrisinin sağa
- təklif əyrisinin sola

272 Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

- əvəzedici malların qiyməti
- əmtələrin qiyməti
- gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü
- istehlakçıların istək və arzuları
- əhəlinin yaş səviyyəsinin sayları

273 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olur:

- bütün sadalananlar təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb ola bilər
- bu əmtəənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi
- istehsala vergilərin artması
- bu əmtəənin istehsalı zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- sadalananlardan heç nə təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur

274 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur?

- əmtəə qiymətinin dəyişməsi
- əmtəənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması
- istehsala vergilərin dəyişməsi
- alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
- əmtəə istehsalçıların sayının azalması

275 Bazar qiyməti müvazinət qiymətindən aşağı olarsa:

- ehtiyatların qiyməti azalır.
- əmtəənin təklifi artır.
- əmtəə artıqlığı yaranır.
- əmtələrin qıtlığı əmələ gəlir.
- satıcılar bazarı formalaşır.

276 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metod daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması
- bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yol verilməzdir
- vergi və subsidiyaların köməyi ilə
- qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi

277 Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
- rəqabəti saxlamaq üçün
- bazar tarazlığını təmin etmək üçün
- istehlakçılara yardım etmək üçün

- istehsalçılara yardım etmək üçün

278 Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- tarazlı qiymətdən aşağı
 tarazlı qiymət səviyyəsində
 tələb qiyməti səviyyəsində
 təklif qiyməti səviyyəsində
 tarazlı qiymətdən yüksək

279 əmtənin qiyməti bu səbəbdən arta bilər:

- əmtənin istehsal xərclərini aşağı salan yeni texnoloqiyanın tətbiqi
 əmtə təklifinin azalması
 əmtəyə tələbin azalması
 əmtənin istehsal olunduğu xammalın qiymətinin aşağı düşməsi
 əmtə istehsalçılarının sayının artması

280 Qiymətlərin bazar sistemi üçün qiymətlərin aşağıdakı növü səciyyəvi deyildir:

- topdansatış qiymətləri
 müqavilə qiymətləri
 pərakəndəsətış qiymətləri
 bütün sadalananlar səciyyəvi deyildir
 bütün sadalananları səciyyəvidir

281 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq istehsal qiyməti bu prosesin nəticəsində formalaşır:

- sahələrarası rəqabətin
 tələb və təklifin tərəffüdlərin
 istehsal şərtlərinin dəyişməsinin
 yalnız tələbin dəyişikliklərin
 yalnız təklifin dəyişikliklərin

282 Hörumçək toru teoreması nəzərdə tutur ki:

- qısamüddətli dövrdə əmtəələrin qiymətləri dəyişmir
 bazarda yalnız uzunmüddətli tarazlıq mümkündür
 əmtə qiyməti yalnız onun istehsalına çəkilən xərclərdən asılıdır
 əmtə qiyməti yalnız istehlakçı üstünlüklərindən asılıdır
 təcrübə topladıqca sahibkarlıq qiymət dəyişikliklərinə daha yaxşı uyğunlaşır

283 əmtə istehsalçısı onun qiyməti 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəyə tələb:

- mütləq qeyri- elastikdir
 qeyri-elastikdir
 elastikdir
 vahid elastikli tələbdir
 mütləq elastikdir

284 Vergilərin köməyilə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektdə səbəb ola bilər?

- sadalananlardan heç birinə
 əmtəələrin istehsalının artması
 qiymətoərin artması
 əmtəələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi
 əmtəələrin istehlakının artması

285 A.Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yaraşmaları birləşdirmişdir?

- təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışı nəzəriyyəsi

286 əmtəə qiymətinin azalması səbəbi ola bilər:

- istehlakçıların gəlirlərinin artması
- istehsal vergilərinin artması
- əmtəə- əvəzedicisinin olmaması
- qarşılıqlı tamamlayan əmtəəyə qiymətin enməsi
- resurslara qiymətlərin aşağı düşməsi

287 əgər gəlir üzrə əmtəəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti-0,7- yə bərabərdirsə, on da bu əmtəə:

- tamamlayıcı əmtəədir
- ən zəruri əmtəədir
- zinət əşyasıdır
- aşağı keyfiyyətli əmtəədir
- əmtəə- əvəzedicisidir

288 Aşağıdakı müddəalardan hansı qiymət üzrə qeyri-elastik tələbə malik əmtəə səciyyəsinə aid deyildir?

- qiymət elastikliyi əmsalı 1 –dən azdır
- alıcılar əmtəənin alqısına öz xərclərinin cüzü hissəsinə sərb edirlər
- bu əmtəə ən zəruri əmtəədir
- bu əmtəənin çoxlu miqdarda əvəzediciləri vardır
- əmtəəyə tələb həjminin faiz dəyişməsi əmtəə qiymətinin dəyişməsinə nisbətən azdır

289 əmtəə təklifinin azalması nəyi artırır?

- bu əmtəənin gəlir üzrə tələb elastikliyinə
- bu əmtəəyə olan tələbin
- əmtəə – əvəzedicilərinə olan tələbin
- qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə olan tələbin
- bu əmtəənin qiymət üzrə təklif elastikliyinə

290 əgər iki əmtəənin çarpaz elastiklik əmsalı 1,5 –ə bərabərdir sə, onda bu o deməkdir ki,

- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzəndirlər
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandır
- bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır
- bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 1,5 dəfə aşağıdır

291 əmtəənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. əgər bu əmtəəyə tələb artarsa, onda:

- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı artar
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı isə dəyişməz
- tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtəə miqdarı isə artar
- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı azalar

292 Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- əgər əmtəəyə tamamlayıcı əmtəələr varsa
- bu əmtəənin əvəzedicilərinin sayından
- bu əmtəənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından

- bu əmtənin ən zəruri əmtəə və ya zinət əşyası olmasından
- bu əmtənin istehsalçıların qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya verə bilməsindən

293 əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik -2 yə bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

- bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- bir əmtənin qiyməti digər əmtənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandırlar
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzəndirlər
- bir əmtənin qiyməti ikinci əmtənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır

294 Aşağıdakı müddəalardan hansı əmtəəyə tələb elastikliyinə səciyyəsinə aid deyildir?

- əmtəəyə tələbin həcmnin faiz dəyişməsi əmtənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa
- alıcılar əmtəə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər
- qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir
- əgər əmtənin qiyməti artırsa, satışda əldə olunan pul gəliri satıcıda ixtisar olunursa
- əgər əmtənin qiyməti azalırsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri azalırsa

295 Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

- tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək
- əgər əmtənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar
- əgər əmtənin qiyməti 1% azalarsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar
- əgər əmtənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar
- əgər əmtənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar

296 İqtisadi nəzəriyyədə hansı müddəə tələb və təklif qaydalarından biri deyildir?

- tələbin azalması tarazlı qiymətin aşağı düşməsinə və tarazlı əmtəə miqdarının artmasına gətirib çıxarır
- tələbin azalması tarazlı qiymətin və tarazlı əmtəə miqdarının aşağı enməsinə gətirib çıxarır
- əmtənin təklifinin artması tarazlı qiymətin azalması və tarazlı əmtəə miqdarının artması ilə nəticələnir
- təklif ixtisarı tarazlı qiymətin artmasına və tarazlı əmtəə miqdarının azalmasına səbəb olur
- tələbin artması həm tarazlı qiymətin, həm də tarazlı əmtəə miqdarının artmasına səbəb olur

297 əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmərsə, onda:

- təklif qanunu fəaliyyət göstərir
- təklif əyrisi daha dikdir
- əmtəəyə tələb yüksək olacaq
- əmtənin qiyməti sabit olacaq
- təklif əyrisi daha az mailli şəkllə malik olur

298 Sadalananlardan hansı bazar tarazlığı vəziyyətinin səciyyəsinə aid deyildir?

- tarazlıq şəraitində qiymət üzrə əmtəəyə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- tarazlıq istənilən rəqabət bazarında yarana bilər
- əmtəəyə tələb və təklif üst-üstə düşür
- tarazlıq resursların bölgüsü səmərəliliyini əks etdirir
- əmtəə tarazlıq qiymətilə satılır

299 əgər benzinin qiymətin artması baş verərsə, onda bu səbəb olar:

- benzinə tələb artacaq
- avtomobilin qiyməti artacaq
- nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sağa doğru hərəkət edəcək
- nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sola doğru hərəkət edəcək
- nəqliyyat xidmətlərinə tələbin azalacaq

300 Hansı halda həm tələbin həcmninin, həm də təklifin həcmninin azalması zamanı əmtəənin qiyməti artar?

- belə ola bilməz
- əgər tələbin həcmi təklifin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- əgər təklifin həcmi tələbin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- əgər bu əmtəə üçün əmtəə- əvəzediciləri vardırsa
- əgər alıcıların gəlirləri artmışdırsa

301 əgər əmtəənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yüksəkdirsə, on da

- heç nə baş verməz
- əmtəə artıqlığı əmələ gələr
- əmtəə defisiti meydana çıxar
- təklifin həcmi azalar
- tələbin həcmi artar

302 əmtəəyə tələbin azalması nəyə səbəb ola bilər?

- bu əmtəəyə qiymətlərin qalxmasını gözləmək
- bu əmtəənin təklifinin azalması
- bu əmtəənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması
- istehlakçıların qəlirlərinin artması
- əmtəə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması

303 əgər əmtəəyə təklif və tələb artırsa, onda:

- əmtəənin tarazlı həcmi artar
- tarazlı qiymət artar
- heç nə dəyişməz
- tarazlı qiymət azalar
- əmtəənin tarazlı həcmi azalar

304 əmtəə bazarında yeni istehsalçıların meydana çıxması səbəb olur:

- qiymətin artması və təklifin həcmnin azalması
- qiymətin və təklifin həcmnin azalmasına
- əmtəə bazarında heç nə dəyişmir
- qiymətin artması və təklifin həcmnin çoxalmasına
- qiymətin azalması və təklifin artması

305 A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

- A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır
- tələb qiyməti
- təklif qiyməti
- normal qiymət
- istehsal qiymət

306 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq əmtəənin bazar dəyəri nəyin əsasında formalaşır?

- bazar mexanizminin fəaliyyəti və dövlət qiymət siyasəti nəticəsində
- sahələrarası rəqabət nəticəsində
- müxtəlif istehsal şəraitlərində istehsal olunmuş əmtəələrin müxtəlif fərdi dəyərləri əsasında
- tələb və təklifin tərəddüdləri əsasında
- istehlakçıların zövq və üstünlükləri əsasında

307 Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxır?

- dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində

- qısamüddətli tarazlıq nəticəsində
- sahələrarası rəqabət nəticəsində
- vergilərin artması nəticəsində
- dövlət tərəfindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində

308 əmtənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
- bu əmtəyə tələb elastikdir
- bu əmtəyə tələb qeyri-elastikdir
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- bazarda əmtəə artıqlığı yaranar

309 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyektı:

- qeyri-istehsal sferası
- bütün sadalananlar
- maliyyə bazarı
- istehsal sferası
- mübadilə sferası

310 Faydalılıq məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətməmişdir:

- A.Smit
- K.Marks
- K.Menger
- İ.Bentam
- U.Cevons

311 Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir
- stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə
- stabil olaraq tələbi az olan əmtəə
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə

312 Səciyələrin təhlili metodunun müəllifi kimdir.

- K.Lankaster
- C.Hiks
- C.Klark
- Y.Slutski
- İ.Bentam

313 Fayda nədir?

- əmtəələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi
- qeyri iqtisadi kateqoriyadır
- insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu
- nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi
- nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti

314 Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- tamamlayıcı əmtəələr
- əvəzləyici əmtəələr
- aşağı keyfiyyətli məhsullar
- könd təsərrüfatı məhsulları

- zinət əşyaları

315 Bütçə xətti göstərir:

- bazar qiymətlərinin dəyişməsinə
 istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını
 istehlakçının malik olduğu gəlirin müqabilində ola biləcək iki əmtənin müxtəlif kombinasiyalarını
 tələbin ödənilmə dərəcəsini
 tələbin həcmninə qiymətdən asılılığını

316 Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır

- menecer nəzəriyyəsi
 faydalılığın sıra nəzəriyyəsi
 faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi
 davranış nəzəriyyəsi
 ənənəvi nəzəriyyə

317 Son faydalılıq - bu:

- müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
 istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmnunluq
 müəyyən miqdar nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
 ümumi faydalılıq
 istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi

318 İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmnunluq necə adlanır?

- son faydalılıq
 gəlir effekti
 əvəzetmə effekti
 yutil
 ümumi faydalılıq

319 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- istehsal və qeyri-istehsal
 keynsçi və neoliberal
 ordinalist və kordinalist
 marksist və klassik
 marksist və monetar

320 İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formalaşması prosesi adlanır:

- təklifin elastikliyi
 bazar tələbinin formalaşması
 bazar qiymətlərinin formalaşması
 istehlakçı davranışı
 tələbin elastikliyi

321 Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

- son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığı azaldar
 ümumi faydalılığı azaldır
 doğru cavab yoxdur
 son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığı isə artır
 ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfi qiymət almasına səbəb ola bilər

322 Qiymət-istehlak xətti birləşdirir.

- büdcə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini
- əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- fərqsizlik əyrilərinin kəsişmə nöqtələrini
- doğru cavab yoxdur

323 Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

- verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının maksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir
- istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır
- istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur
- son hədd faydalılığı maksimaldır
- nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır

324 Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

- istehlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyələnir
- istehlakçının sağlamlığına ziyan vurur
- bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır
- istehlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması ilə səciyyələnir
- səmərəsiz texnologiya əsasında istehsal edilləndir

325 Üstünlükvermənin tranzitivlik aksiomu fəaliyyət göstərsə, istehlakçının fərqsizlik əyriləri:

- kəsişə bilməzlər
- üfüqi ola bilməz
- müsbət meyilli ola bilər
- mənfi meyilli ola bilməz
- şaquli ola bilməz

326 koordinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir
- modellərdən istifadə edilməməsindədir
- fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır
- faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsindədir

327 Engel əyrisi göstərir:

- istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı nisbəti
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı nisbəti
- fərqsizlik əyrilərinin məcmusunu
- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını
- istehlakçının tarazlıq vəziyyəti

328 . İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

- düzgün cavab yoxdur
- Y nemətinin son faydalılığı
- X nemətinin son faydalılığı
- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması
- X və Y nemətlərinin ümumi faydalılığı

329 əgər istehlakçı büdcə xətti ilə hüdudlaşmış üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

- bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir
- faydalılığı maksimallaşdırır
- istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur
- öz gəlirini tam istifadə etmir
- gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir

330 Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailliyi izah olunur:

- istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə
- alınan əmtəələrin qiymətləri ilə
- əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə
- əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə
- istehlakçının üstünlükverimləri ilə

331 Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

- yavaş sürətlə azalır
- artan sürətlə azalır
- dəyişmir
- artan sürətlə artır
- yavaş sürətlə artır

332 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- son faydalılığı
- ümumi faydalılığı
- əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- öz gəlirini

333 əgər son faydalılıq mənfi olarsa ümumi faydalılıq:

- mənfi olur
- artır
- dəyişməz qalır
- nisbətən zəif artır
- azalır

334 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır
- zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır

335 əmtəələrdən birinin qiyməti dəyişdikdə:

- fərqsizlik əyrisi dəyişilir
- büdcə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur
- büdcə xətti sağa dəyişilir
- büdcə xətti sola dəyişilir
- büdcə xəttinə təsir etmir

336 Büdcə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

- bu məhsulların qiymətinin artmasında
- əmtəələrdən birinin qiyməti azaldıqda
- son faydalılıq dəyişdikdə

- ümumi faydalılıq dəyişildikdə
- gəlirin həcmi dəyişildikdə

337 Fərqsizlik əyriləri konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

- B.Pareto
- L. Valras
- C.Hiks
- İ. Bentam
- K.Menger

338 Fərqsizlik əyrisi – bu əyri:

- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi
- bərabər miqdarda iki nemətin
- əmtəələr dəstəsinin faydalılığının bərabər səviyyəsi
- istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi
- əmtəələrin qiymətlərinin bərabərliyi

339 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- dəyər qanunu
- Qiffen paradoksu
- Qossenin birinci qanunu
- Qossenin ikinci qanunu
- tələb qanunu

340 Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

- büdcə məhdudluğu həcmi
- tələbatın ödənilməsi dərəcəsinə
- əvəzləmə səmərəsinin həcmi
- gəlir effektinin həcmi
- ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti

341 Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- əvəzləmə effekti
- gəlir effekti
- dəyər qanunu
- Qossenin birinci qanunu
- Qiffen paradoksu

342 əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

- son hədd faydalılığı son hədd faydalılığını üstələyir
- əgər əmtənin qiyməti azalrsa istehlakçının həmin əmtədən real gəliri artır
- qiymətlərin azalması əmtəyə nisbi cəlbediciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur
- istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir
- təkrar istehlakçılarda əmtənin faydalılığı azalır

343 İstehlakçı davranışı qaydası ondan ibarətdir ki;

- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı artır
- istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir
- əmtənin qiyməti azalrsa istehlakçının bu əmtədən istifadəsinin real gəliri artır
- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı azalır
- hansı əmtənin alınmasına, sərflənməsinə baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir

344 Əmtəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- əvəzləmə effektinin qrafik təsviri
- "qiymət-istehlak" xətti
- "gəlir-istehlak" xətti
- Enqel ayrılışı
- gəlir effektinin qrafik təsviri

345 İki əmtənin istehlakı zamanı əmtəələrdən birinin qiyməti düşərsə istehlakçının tarazlıq nöqtəsi yerini dəyişir:

- istehlakçının tarazlıq nöqtəsi dəyişmir
- həmin fərqsizlik ayrılışı boyunca
- daha aşağı fərqsizlik ayrılışı və yeni büdcə xəttinə
- daha yüksək fərqsizlik ayrılışı və yeni büdcə xəttinə
- yeni büdcə xəttinə

346 Enqel ayrılışı.

- fərqsizlik ayrılışı ilə üst-üstə düşür
- təklifdə dəyişiklikləri əks edilir
- "qiymət-istehlak" xətləri əsasında qurulur.
- "gəlir-istehlak" xətləri əsasında qurulur.
- faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri əks etdirir.

347 Hansı halda aşağı kefiyyətli nemətlərin qiyməti düşdükdə onların istehlakı azalır.

- "Gəlir-istehlak" xətti azalan olduqda
- gəlir effekti və əvəzləmə effektləri eyni istiqamətə yönəldikdə
- gəlir effekti əvəzləmə effektindən yüksək olduqda və onlar müxtəlif istiqamətə yönəldikdə
- əvəzləmə effekti gəlir effektindən yüksək olduqda
- gəlir effekti və əvəzləmə effekti müxtəlif istiqamətlərə yönəldikdə

348 İstehlakçı seçimi nədir?

- doğru cavab yoxdur
- nemətin faydalılığının hesablanması
- hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətə münasibət
- faydalılığın maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək
- alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi

349 Tələb ayrılışının mənfi meyilliyi izah oluna bilər:

- gəlir effektilə
- Qossenin ikinci qanunu ilə
- son faydalılığın azalması qanunu ilə
- Qiffen paradoksu ilə
- fərqsizliklərin ayrılışı ilə

350 Nemətlərin son faydalılığının arasındakı nisbətlər aşağıdakıların nisbətləri kimidir:

- düzgün cavab yoxdur
- fərqsizlik ayrılışı
- onların dəyərləri
- onların qiymətləri
- büdcə xətləri

351 Qiffen paradoksu ibarətdir:

- əmtələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində
- ümumi faydalılığın azalmasında
- son faydalılığın artmasında
- əmtənin qiyməti azalarsa ona tələb artmaqda
- əmtənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında

352 İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

- düzgün cavab yoxdur
- büdcə xəttində yerləşən istənilən nöqtə
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə

353 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtələrin faydalılığı artır
- satın alınan əmtələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtələrin faydalılığı azalır

354 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- əldə olunmuş əmtələrin miqdarını
- son faydalılığı
- ümumi faydalılığı
- ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- öz gəlirini

355 Aşağıdakı müddəalardan hansı düz deyildir?

- bütün mülahizələr doğrudur
- fərqsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- fərqsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- büdcə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir
- büdcə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir

356 Ümumi faydalılığın aşağıdakı siyahıda hansı son hədd faydalılığının azalması qanununu əks etdirir:

- 300,500,1700,9700
- 300,350,370,380
- 300,400,500,400
- 300,400,500,600
- 300,550,850,1200

357 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən istənilən fəaliyyət növü belə adlanır:

- biznes
- sahibkarlıq
- kommersiya
- menecment
- marketinq

358 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- firmann menecer nəzəriyyəsi
- sadalananlardan heç biri

- çoxməqsədli nəzəriyyə
- həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

359 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edir:

- qiymətli kağızları
- iqtisadi mənfəət
- amortizasiya fondu
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapitalı

360 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- diskontlaşdırma
- amortizasiya
- avans edilmə
- investisiya
- maliyyələşmə

361 İntestisiya – bu:

- istehsal vasitələrinin fiziki aşınması
- kapitalın dövriyyəsinin artırılması xərcləri
- istehsal heyətinin əməyinin ödənilməsi xərcləri
- əsas kapitalın yaradılması, genişləndirilməsi və texniki silahlandırılması üçün xərclər
- məhsul vahidinin istehsalı üçün xərclər

362 İntestisiya resursları bunlardır:

- investisiya şirkətlərinin vəsaiti
- istehsalın təşkili üçün zəruri olan kapital elementləri (ünsürləri)
- maliyyə və insan resurslarının məcmusu
- müəssisənin nizamnamə kapitalı
- təkrar istehsal prosesində istifadə edilən iqtisadi resurslar

363 Müəssisənin cari xərclərinə hansı məsrəflər aid deyildir?

- kapitalın alınmasına çəkilən xərclər
- əsaslı tikinti xərcləri
- avadanlığın alınması xərcləri
- əməyin ödənilməsi xərcləri
- ictimai fondlara ödəmələr

364 Xalis investisiyalar ümumilərdən nəyin miqdarı qədər fərqlənir?

- fiziki aşınma
- mənfəət
- mənəvi aşınma
- orta istehsal xərcləri
- amortizasiya

365 Daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə əlaqədar avadanlıqların qiymətləndirilməsi nə adlanır?

- investisiyalaşdırma
- kapitalın dövriyyəsi
- diskontlaşdırma
- fiziki aşınma
- mənəvi aşınma

366 Fiziki aşınma nəticəsində avadanlıqların dəyərinin itirilməsi nə adlanır?

- investisiyalaşdırma
- kapitalın dövriyyəsi
- diskontlaşdırma
- fiziki aşınma
- mənəvi aşınma

367 Kapital ünsürlərinin artması hesabına istehsalın həcmının artması nə adlanır?

- investisiya
- kapitalın dövrəni
- diskontlaşdırma
- amortizasiya
- kapitalın dövriyyəsi

368 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- davranış nəzəriyyəsi
- sadalananlardan heç biri
- həmçininin maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi
- menecer nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə

369 Vahid texnoloji prosesin müxtəlif mərhələlərini həyata keçirən firmaların birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- şaquli birləşmə
- üfüqi birləşmə
- konqlomerat
- diversifikasiya

370 Eynitipli məhsul istehsal edən firmaların birləşməsi - bu:

- diversifikasiya
- üfüqi birləşmə
- əks-mərkəzləşdirmə
- şaquli birləşmə
- konqlomerat

371 Birləşmək – bu:

- bir firma tərəfindən digərinin alınması
- şirkətlərin birləşməsi haqqında qarşılıqlı müqaviləsi
- inhisarçı danışığı
- məhsulların reallaşdırılması sahəsində firmaların fəaliyyətinin birləşməsi
- firmanın elmi tədqiqatlar sahəsində birləşməsi

372 Satışdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- firmanın davranış nəzəriyyəsi) sadalananlardan heç biri
- həcmi maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

373 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- firmanın menecer nəzəriyyəsi

- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- sadalananlardan heç biri
- çoxməqsədli nəzəriyyə
- həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

374 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- ənənəvi
- bütün sadalananlar mövcuddur
- məqsədlərin maksimallaşması nəzəriyyəsi
- menecer
- həcmnin maksimallaşması nəzəriyyəsi

375 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, ortaqlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- kapital qoyuluşu sahəsindən
- kəmiyyətindən
- buraxılan məhsulun çeşidindən
- rəqabətin növündən
- kapital üzərində mülkiyyətin formasından

376 Ticarət mənfəəti əldə etməyə yönümlənmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- sahibkarlıq
- biznes
- marketinq
- kommersiya
- menecment

377 Açıq və qapalı səhmdar cəmiyyətləri arasında fərq nədədir?

- Qapalı səhmdar cəmiyyətlərinin öz məhsullarını xaricə satmaq hüququ yoxdur
- Onların arasında heç bir fərq yoxdur
- Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin səhmlərinin bir hissəsi həmişə dövlətə məxsusdur
- Açıq səhmdar cəmiyyətləri daha aşağı dividend verirlər
- Qapalı səhmdar cəmiyyətinin səhmləri qiymətli kağızlar bazarında satışa çıxarılır

378 Firmanın hüquqi şəxs kimi fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər:

- İri firma tərəfindən udulması
- diversifikasiya
- əksmərkəzləşdirmə
- rəqabət
- qovuşma

379 Mülkiyyətçi gündəlik operativ əməliyyat nəzarətini və firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsini həyata keçirir fikiri aşağıdakılardan hansına aiddir:

- menecer nəzəriyyəsi
- yuxarıdakıların heç biri
- ənənəvi nəzəriyyə
- davranış nəzəriyyəsi
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

380 Bir istehsal tsiklində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə keçirən istehsal vasitəsi necə adlanır?

- investisiya kapitalı
- maliyyə kapitalı

- əsas kapitalı
- nizamnamə kapitalı
- dövriyyə kapitalı

381 İstifadə olunması prosesində fiziki aşınma nəticəsində öz dəyərini hissə-hissə məşsul üzərinə keçirən istehsal vasitələri nədir?

- investisiya kapitalı
- nizamnamə kapitalı
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapital
- maliyyə kapitalı

382 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- daxili artım
- şaquli inteqrasiya
- əks-mərkəzləşdirmə
- üfüqi inteqrasiya
- diversifikasiya

383 Özəlləşmənin I proqramında müəssisələrinin kiçik, orta və iri müəssisələrə bölünməsi üçün meyar kimi qəbul olunmuşdur.

- istehsalın həsmi
- kapitalın həsmi
- işləyənlərin sayı
- məntətin həsmi
- belə meyar yoxdur

384 Avanslaşdırılmış kapitalın dəyəri üzrə artdığı və öz ilkin formasına qayıtdığı vaxta deyilir:

- kapitalın təkrar istehsal prosesi
- kapitalın dövriyyə sürəti
- kapital dövrünü
- investisiya dövrü
- kapitalın dövriyyə vaxtı

385 İntestisiya mənbəyinə aid deyil:

- sadalananların hamısı investisiya mənbəyi ola bilər
- dividendlər
- mənfəət
- bank kreditləri
- səhmlərin buraxılışı və satışından vəsaitlər

386 Gəlir əldə etmək məqsədilə təsərrüfat fəaliyyətinə vəsait qoyulması belə adlanır:

- kapitalın dövriyyəsi
- kapitalın dövrünü
- diskontlaşdırma
- investisiya
- amortizasiya

387 Menecer nəzəriyyəsinə əsaslanaraq firma satışın həcmi maksimumlaşdırmağa üstünlük verir:

- oliqopoliya şəraitində
- həmişə
- uzunmüddətli dövrdə

- qısamüddətli dövrdə
- inhisarçılıq şəraitində

388 Boumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir:

- izafi dəyər nəzəriyyəsi
- menecer nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

389 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- menecment
- sahibkarlıq
- kommersiya
- biznes
- marketinq

390 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- yüksək idarəetmə məsrəfləri
- sabitlik
- kütləvi istehsal məsrəflər

391 Xalis investisiyalar və amortizasiyanın cəmi:

- diskontlaşdırılmış dəyərdir
- ümumi investisiyalardır
- dövriyyə kapitalıdır
- əsas kapitaldır
- mənəvi aşınmadır

392 İntestisiyaların təkrar istehsal strukturu göstərir:

- investisiyaların fəal və passiv elementləri arasında nisbəti
- investisiyaların regionlar üzrə bölgüsünü
- investisiyaların sahələr üzrə bölgüsünü
- başa çatmış və başa çatmamış tikintilər arasında nisbəti
- ümumi və xüsusi investisiyalar arasında nisbəti

393 Marketinq termini ilk dəfə nə vaxt və harada meydana gəlib?

- XX əsrin sonunda İtaliyada
- XX əsrin ortalarında Fransada
- XX əsrin ortalarında Böyük Britaniyada
- XX əsrin əvvəllərində ABŞ-da
- XIX əsrin sonunda Almaniyada

394 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrə qoyulması və çoxprofilli istehsalın yaradılması belə adlanır:

- Kooperasiya edilmə
- Sahibkarlıq fəaliyyəti
- Səhmləşdirmə
- Kapitalın diversifikasiyası
- Mülkiyyətin özəlləşdirilməsi

395 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- idarəetməyə az xərclərin olması
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- qeyri-sabitlik
- reklama az xərclərin çəkilməsi

396 Qida məhsulları istehsal edən müəssisənin parfümeriya fabriki və məişət kimyası vasitələri istehsal edən müəssisə ilə birləşməsi nəyə aiddir:

- diversifikasiya
- daxili artım
- Üfüqü inteqrasiya
- şaquli inteqrasiya
- əksmərkəzləşdirmə

397 Hazır məhsul istehsal edən firmanın tikiş fabrikini alması nəyə misaldır.

- əksmərkəzləşdirmə
- daxili artım
- şaquli inteqrasiya
- Üfüqü inteqrasiya
- diversifikasiya

398 əsas kapitalın dəyərinin istifadə olunan əmək ehtiyatlarının sayına nisbəti nəyi göstərir?

- fondverimini
- əmək məhsuldarlığını
- əməyin fondyorla yüklənməsini
- amortizasiya norması
- illik amortizasiyanı

399 əsas kapitalın dövriyyəsinə aid olmayanı göstərin:

- diskontlaşdırma
- amortizasiya
- mənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- investisiya

400 Texnoloji səmərəlilik nədir?

- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsulu;
- verilmiş buraxılış həcminin təmin edilməsi üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uyğunlaşdırılması;
- istehsalda işçilərin maşınlarla əvəz olunmasının ən yaxşı üsulları;
- mövcud istehsal ehtiyatlarından istifadə olunması texnologiyası;
- hazırda ən yeni texnologiyaların tətbiqi;

401 Mikroiqtsadi təhlildə istehsal elədikdə nə başa düşülür:

- texnoloji proseslərin cəmidir.
- ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;
- maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;
- istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
- bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;

402 X.Saymonun təklif etdiyi davranış nəzəriyyəsinin əsas anı hesab olunur:

- adları çəkilənlərin heç biri ilə
- güzəşt məharəti
- vaxt məhdudiyətinin təyin edilməsi
- hüquq və vəzifələrin dəqiq bölgüsü
- büdcə məhdudiyətinin tətbiq edilməsi

403 Konsern – firma təşkilinin əsas forması olmaqla aşağıdakı yollarla yaradılır:

- udulma
- daxili artım
- üfüqi inteqrasiya
- diversifikasiya
- əks-mərkəzləşdirmə

404 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- şaquli inteqrasiya
- daxili artım
- diversifikasiya
- üfüqi inteqrasiya

405 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinə kimlərin mənafeələrini aid etmir:

- bütün sadalananların marağını daxil edir
- menecerlərin
- fərdi sahibkarların
- fəhlələrin
- səhmdarların

406 Nə üçün menecerlər satışdan gəliri maksimumlaşdırmağa çalışırlar:

- bu onlara alıcıların mənafeələrini nəzərə almağa imkan verir
- bu mülkiyyətçilərin maraqlarını daha dolğun ödəməyə imkan verir
- mənfəətin bölünməyən hissəsini artırmaq üçün
- firmanın öz resurslarını artırmaq üçün
- bu onların qazancını, həmçinin statusunu artırır

407 Diskontlaşdırılmış dəyər niyə hesablanır:

- bütün yuxarıda sadalananlar üçün
- əsas və dövriyyə kapitalı arasındakı nisbəti aydınlaşdırmaq üçün
- müxtəlif vaxtlarda baş verən hərləri və nəticələri müqayisə etmək üçün
- amortizasiya normasını hesablamaq üçün
- kapitalın dövriyyə sürətini ölçmək üçün

408 İstehsal olunmuş məhsulun əsas və dövriyyə kapitalına nisbəti ifadə edir:

- əmək məhsuldarlığını
- fondverimini
- kapitalın son hədd məhsulunu
- amortizasiya normasını
- fondtutumunu

409 Avadanlığın aşınması artdıqca amortizasiya fondu:

- əvvəlcə azalacaq, sonra isə artacaq
- artacaq
- azalmayacaq

- dəyişilməyəcək
- əvvəl artacaq, sonra azalacaq

410 Hərəkətin birinci mərhələsində kapital funksional formasına görə hansı kapitala çevrilir:

- pul kapitalına
- əmtəə və pul kapitalına
- əmtəə kapitalına
- dövriyyə kapitalına
- məhsuldar kapital ünsürlərinə

411 İnvestisiyaların ödənmə (geri qayıtma) müddətini hesablamaq üçün investisiya məbləğini bölmək lazımdır:

- mənəvi aşınma məbləğinə
- illik amortizasiya
- illik amortizasiya + illik mənfəət
- fiziki aşınma məbləğinə
- illik mənfəətə

412 Dövriyyə kapitalına aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- iş qüvvəsi
- qeyri-istehsal binaları
- xammal
- materiallar

413 əsas kapitala aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- avadanlıqlar
- qurğular
- istehsalat binaları
- yanacaq

414 Sənaye kapitalının belə forması mövcud deyil:

- yuxarıda adları çəkilən bütün formalar mövcuddur
- əmtəə
- qeyri-məhsuldar
- məhsuldar
- pul

415 Kapitalın dövriyyəsi - bu:

- pul kütləsinin dövrəni
- investisiya prosesi
- kapitalın pul formasında əmtəə formasına çevrilməsi
- sənaye kapitalının dövrəninin daim təkrar olunması
- əmtəənin reallaşdırılması və mənfəətin götürülməsi

416 Sənaye kapitalının hərəkəti hansı formadan başlanır:

- adları çəkilənlərin heç biri ilə
- məhsuldar
- pul
- əmtəə
- kapitalın fəaliyyət göstərdiyi sahədən asılıdır

417 Kapitalın hərəkətinin II mərhələsi:

- Ə-Ə1
- Ə1 – P1
- ... İ ...
- P – Ə
- P – P

418 Kapitalın hərəkətinin III mərhələsi:

- Ə-Ə1
- ...Ə1 – P1
- ... İ ...
- P – Ə
- P – P1

419 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- menecmentdir
- sahibkarlıqdır
- kommersiyadır
- biznesdir
- marketinqdir

420 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- menecment
- sahibkarlıq
- kommersiya
- biznes
- marketinq

421 Firmanın inkişafının daxili mənbəyi deyil:

- bütün sadalananlar
- qiymətli kağızların əlavə buraxılışından vəsait
- borc vəsaitləri
- firmanın öz resursları
- firmaların birləşməsi

422 Həcmın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- alıcı üstünlükveriminin hesablanması
- mənfəətin bölüşdürülməsi
- son hədd xərclərinin hesablanması
- firma işçilərinin artırılması
- son hədd gəlirlərinin hesablanması

423 Alternativ firma nəzəriyyələrindən birinə görə sahibkarlar və menecerlərin məqsədləri eyni olur:

- səhmlərin miqdarının artırılması
- satışdan gəlirin maksimallaşdırılması
- firma həcmının maksimallaşdırılması
- mənfəətin maksimallaşdırılması
- istehlakçı tələbatının maksimum ödənilməsi

424 əsas kapitalın dəyərini onun işləmə müddətinə bölsək, aşağıdakının kəmiyyətini alarıq:

- illik amortizasiya
- amortizasiya fondu
- kapitalın son hədd məhsulu
- fond verimi
- amortizasiya norması

425 Kapitalın hərəkətinin hansı mərhələləri tədavül sahəsində gedir?

- bütün mərhələləri
- II və III
- I və II
- I və III
- kapitalın hərəkətinin heç bir mərhələsi tədavül sahəsində getmir

426 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Firmanın tərkibində bir neçə müəssisə ola bilər
- Müasir firma adı çoxprofilli istehsaldır
- Bazar iqtisadiyyatında dövlət müəssisələri mövcud ola bilməz
- Səhmdar cəmiyyətləri açıq və qapalı olur
- Müəssisələr mülkiyyət formasına görə fərqlənirlər

427 Doğru olmayanı göstərin:

- ənənəvi nəzəriyyə firmanın mənfəəti maksimumlaşdırmağa can atdığı izah edir.
- menecerial nəzəriyyə operativ nəzarətin mülkiyyətçi deyil peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilməsi şərtindən çıxış edir.
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi firmanın artımının iki əsas yolunu fərqləndirir.
- davranış nəzəriyyəsi firmanın çoxsaylı məqsədlərinin olması şərtindən çıxış edir.
- menecerial nəzəriyyəyə görə menecerin məqsədi fərdi maraqları ümumi maraqlara uyğunlaşdırılmasından ibarətdir.

428 Firmanın fəaliyyətinin xarici mühitinə aid deyil:

- sosial şərtlər
- ictimai fikir
- firmanın işçilərinin mənəvi səviyyəsi
- ekoloji vəziyyət
- siyasi şərait

429 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- duopoliya
- monopsoniya
- inhisar
- kartel
- konqlomerat

430 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- investisiya
- amortizasiya
- avans edilmə
- diskontlaşdırma
- maliyyələşmə

431 Kapitalın dövriyyə sürəti - bu:

- pulun dövriyyə sürəti
- kapitalın dövrünün həyata keçirildiyi vaxt

- müəyyən dövr ərzində kapitalın dövranının sayı
- kapitalın bir mərhələdən digərinə keçməsi sürəti
- müəssisənin başlanğıc kapitalının formalaşması üçün lazım olan vaxt

432 Maliyyə investisiyaları – bu:

- qeyri-dövlət investisiyaları
- vəsaitin qiymətli kağızlara qoyuluşu
- Maliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi investisiyalar
- bank krediti hesabına həyata keçirilən investisiyalar
- dövlət investisiyaları

433 İntestisiyaların belə təsnifatı mövcud deyildir:

- sahə quruluşuna görə
- təkrar istehsal quruluşuna görə
- bütün sadalanan təsnifatlar mövcuddur
- istehsal xərcləri quruluşuna görə
- ərazi quruluşuna görə

434 əmək predmetləri və iş qüvvəsi birlikdə nə adlanır?

- əsas kapital
- dövriyyə kapitalı
- insan kapitalı
- yalançı kapital
- nizamnamə kapitalı

435 Firmanın xarici artımının səbəbi:

- qovuşma və udulma
- bank krediti
- bütün sadalanan amillər
- investisiya
- qiymətli kağızların əlavə buraxılışı

436 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir:

- bu nəzəriyyənin meydana gəlməsi mülkiyyət forması ilə əlaqədar deyil
- dövlət
- səhmdar
- xüsusi
- bələdiyyə

437 Bixeviorizm adlanır:

- sadalananlardan heç biri
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- davranış firma nəzəriyyəsi
- menecer firma nəzəriyyəsi

438 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır:

- Fransa
- Böyük Britaniya
- Kanada
- Almaniya
- Yaponiya

439 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsinə görə firma rəhbərliyinin əsas vəzifəsi:

- bütün sadalananlar
- mənfəətin maksimumlaşdırılması
- firma həcmnin maksimumlaşdırılması, onun aktivlərinin artırılması
- xüsusi maraqların və firmanın strateji mənafeələrinin uzlaşdırılması
- satışın həcmnin və firma gəlirlərinin artırılması

440 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- aşkar və qeyri- aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti
- aşkar xərclər, amma qeyri – aşkar xərcləri daxil etmir
- qeri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- nə aşkar, nə də qeri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o çümlədən normal mənfət

441 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına
- buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına

442 Orta xərclər – bu:

- orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
- məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
- məhsul buraxılışını kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
- məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərcləridir
- dəyişən və sabit xərclərin cəmidir

443 Qeyri –aşkar xərclər –bu:

- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərcləridir
- istehsalın həcmnin dəyişməsilə dəyişən xərcləridir
- müəssisənin öz resurlarından istifadə edilməsi nəticəsində əmələ gələn xərclər
- mühasibat xərcləri minus iqtisadi xərclər
- istehsalın həcmni dəyişməsilə dəyişməyən xərcləridir

444 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir :

- orta və son hədd xərclərini vurmaq
- orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək
- sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

445 Orta sabit xərclər - bu:

- məhsul vahidinə düşən sabit xərcləridir
- xammal, avadanlıq ,nəqliyyata məsrəfləridir
- ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərqidir
- məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir
- məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir

446 Orta dəyişən xərclər –bu:

- məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəfləridir

- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir

447 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir
- iqtisadi xərclərdir
- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- mühasibat xərcləridir
- qeyri - aşkar xərclərdir

448 Mühasibat mənfəəti:

- aşkar və gizli xərclərin cəmidir
- iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir

449 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- iqtisadi mənfəətdir
- mühasibat mənfəətidir
- iqtisadi xərclərdir
- gizli xərclərdir
- aşkar xərclərdir

450 Xammal və materiallara xərclər aiddir:

- iqtisadi mənfəətə
- daimi xərclərə
- dəyişən xərclərə
- gizli xərclərə
- mühasibat mənfəətinə

451 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- daimi xərclər
- orta xərclər
- son hədd xərcləri
- aşkar xərclər
- gizli xərclər

452 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisilə
- təklifin elastikliyi ilə
- ümumi xərclər əyrisilə
- istehsal imkanları əyrisilə
- istehsal funksiyası ilə

453 Texnologiya səmərəliliyi – bu:

- ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
- mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir

- istehsalatda işçilərin maşınlar və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur
- məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır

454 Sabit xərclər – bu :

- mühasibat xərcləridir
- qeyri- aşkar xərclərdir
- onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəfləridir
- daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının, minimum xərcləridir
- firmanın hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərclərdir

455 İstehsal funksiyası göstərir:

- istehsalın həcmi istifadə olunan istehsal amillərinə, miqdarında asılılığı
- bu və ya digər əmtənin istehsalında hansı texnologiya istifadə edilir.
- istehsal həcmi dəyişməsi ilə istehsal xərcləri və mənfəət neçə dəyişir
- əmtəə qiymətinin istehsal xərclərindən asılılığı
- hansısa əmtənin istehsalında istifadə olunan müxtəlif istehsal amilləri arasındakı qarşılıqlı əlaqə

456 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmi artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır.
- ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırırlar
- ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmi artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmi azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.

457 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa bilər:

- sabit xərclər aradan qalxana qədər
- verimin azalması effekti başlayana qədər
- son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur

458 Daimi xərclər qrafiki:

- şaquli düz xətdir
- mənfi maillikli əyridir
- koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- müsbət maillikli əyridir
- üfüqi düz xətdir

459 Ümumi(məcmu) xərclər – bu:

- qeyri – aşkar xərclər– mühasibat xərcləri
- mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- son hədd xərcləri + orta xərclər
- sabit xərclər– dəyişən xərclər
- sabit xərclər+ dəyişən xərclər

460 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərclər
- mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti

461 Dəyişən xərclər – bu:

- məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- istehsal həcminin dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- istehsal həcminin dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- aşkar və qeyri –aşkar xərclərdir
- alternativ xərclərdir

462 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- təkmil rəqabətli bazar üçün
- qısa müddətli dövrdə
- az müddətli dövrdə
- inhisarçı firma üçün
- inhisar rəqabətli bazar üçün

463 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 900
- 150
- 1500
- 1400
- 9000

464 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- 1200
- 1000
- 120
- 10
- 100

465 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- 490000
- 650000
- 65000
- 49000
- 90000

466 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 9000
- 775
- 5800
- 84000
- 93700

467 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 105000
- 120000
- 135000
- 10500

13500

468 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 40
 260
 560
 36
 300

469 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- 12120
 7050
 563920
 564080
 5070

470 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- 5
 4
 20
 40
 3

471 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- 45
 3240
 1800
 2520
 720

472 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- 14
 1200
 1440
 11
 12

473 Orta istehsal xərclərinin dəyişməsi bundan asılıdır:

- miqyasda qənaət qanununun və azalan verilmə qanununun fəaliyyəti
 istehsal amillərinin istifadə səmərəliliyi
 iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasındakı fərqlər
 son hədd xərclərinin dəyişiklikləri
 ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsi

474 Düzgün müddəanı tapın:

- istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
 iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təjəssüm etdirir
 son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir

- iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir
- ümumi sabit xərclər istehsal həcmninin dəyişməsi ilə dəyişmir

475 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- orta dəyişən xərclər minimumdur
- mənfəət 0-a bərabərdir
- orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- mənfəət maksimumdur
- son hədd xərcləri minimumdur

476 Sabit xərclərə aiddir:

- idarəetmə heyətinin əmək haqqına, xammal alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- idarəetmə və mühafizə heyətinin əmək haqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- fəhlələrin əmək haqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- işçilərin əmək haqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, rentə ödənişləri
- xammal, elektrik enerjisi və məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

477 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- məhsulun buraxılış həcmnin artması ilə azalır
- son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən çoxdur
- məhsulun buraxılış həcmnin dəyişməsindən asılı deyildir

478 Azalan verilmə qanununun fəaliyyəti bildirir ki:

- istehsada istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- istehsalın həjminin artması ilə son hədd xərclərinin qiyməti mənfəət olur
- tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti
- bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həjmi ixtisar olunmağa meyl edir
- istehsalın həcmnin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır

479 Normal mənfəət anlayışı bildirir:

- istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- mənfəətin orta sahə normasını
- istehsalçıya mövcud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəti
- mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini
- gəlirin xərcləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini

480 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

- son hədd gəliridir
- orta mənfəətdir
- ümumi mənfəətdir
- orta gəlirdir
- orta xərclərdir

481 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

- son hədd gəliridir
- orta xərclərdir
- ümumi mənfəətdir
- orta mənfəətdir
- orta gəlirdir

482 əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş gəlir:

- son hədd gəliridir
- minimum gəliridir
- maksimum gəliridir
- ümumi gəliridir
- orta gəliridir

483 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1937-ci ildə Danimarkada
- 1935-ci ildə Belçikada
- 1914-cü ildə ABŞ-da
- 1890-cı ildə ABŞ-da
- 1889-cu ildə Kanadada

484 Eyni növ əmtəənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtəənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Polipoliya
- Oliqopoliya
- İnhisar
- Monopsoniya
- Oliqopsoniya

485 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- sadalananların hamısı aiddir
- oliqopsoniya
- oliqopoliya

486 Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:

- istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması
- istehsalçıların differensiasiyası
- əmtəələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma
- cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
- resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü

487 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- Pareto meyarı
- Lorents əyrisi
- Filips əyrisi
- son hədd əvəzləmə norması
- Lerner indeksi

488 Bazar hökmüranlığı nədir?

- tam rəqabət qabiliyyətlilik
- firmanın alıcılar üzərində hökmüranlığı
- bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
- rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
- tələb qanunu ilə hesablaşmaq imkanı

489 Aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox normal mənfəət anlayışına uyğun gəlir?

- heç bir tərif
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət
- işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət
- həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət

490 Qeyri – təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır?

- V.Parreto, L.Valras
- A.Smit, D.Rikardo
- K.Marks, F.Engels
- M.Fridman, L.Erxard
- D.Robinson, E.Çemberlin

491 əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

- bütün sadalananlar düzdür
- sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdür
- sahə nadir məhsul buraxır
- bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

492 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- ümumi forma
- təsadüfi forma
- təbii forma
- sabit forma
- adı çəkilənlərdən heç biri

493 Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- firmanın təkə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- qiymət orta xərclərə bərabər olarsa
- orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa
- əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa

494 Qısamüddətli dövrdə rəqabət qabiliyyətli firmanın təklif əyrisi hansı əyri ilə üst-üstə düşür?

- adları çəkilənlərdən heç biri ilə
- orta xərclər əyrisi
- orta dəyişən xərclər əyrisi
- ümumi xərclər əyrisi
- son hədd xərcləri əyrisi

495 Sahə anlayışı təxmin edir:

- ümumi təşkilati prinsiplərlə xarakterizə olunan firmalar qrupu
- bir-birini qarşılıqlı əvəz edən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu
- eyni resursları istifadə edən firmalar qrupunu
- bir-birini qarşılıqlı tamamlayan məhsullar istehsal firmalar qrupunu
- bir texnologiya istifadə edən firmalar qrupunu

496 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxsa biləcək?

- oliqopoliya
- inhisar
- duopoliya

- təkmil rəqabət
 inhisarçı rəqabət

497 Heç biri əmtənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu - bu:

- duopoliya
 inhisar
 inhisarçı rəqabət
 təkmil rəqabət
 oliqopoliya

498 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
 Çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
 Çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar
 sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı
  mt l rin differensiasiyası

499 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı m ssis l r inhisarı hesab olunur?

- satışı 20%-ni  z əlində cəmləşdirən bir m ssis ;
 istehsalın 20%-ni  z əlində cəmləşdirən m ssis ;
 istehsalın 50% -ni  z əlində cəmləşdirən bir m ssis ;
 satışı 35 %-ni  z ilində cəmləşdirən bir m ssis 
 satışı 50%-ni  z əlində cəmləşdirən iki m ssis ;

500 Təbii inhisar

-  lverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
  lverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
 rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
 istehsalın həcmi   razılaşıdır n m ssis l r birliyi;
 nadir v  sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsalçı

501 Inhisarın səciyyəvi x susiy tl rinə aid deyildir?

- inhisar m nf tini mənimsəmək
 bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
 bütün resursların tam mobilliyi
 istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
 digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması

502 Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

- 6
 2
 3
 4
 5

503 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- hansısa bir əmtənin ancaq iri m ssis l rd  istehsal olunması
 istehsalçı m ssis l rin birləşməsidir;
  lverişli istehsal şəraitidir;
  lverişli satış şəraitidir

- müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;

504 Rəqabət nədir?

- istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğurunda mübarizədir
 bazar təsərrüfatı subyektləri arasında əmtəələrin istehsalı və realaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
 istehsalçılar arasında mübarizədir;
 istehlakçılar arasında mübarizədir;
 müəssisələr arasında bəhsləşmədir;

505 Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- bazar
 istehsalın nəticəsini yaxşılaşdırmaq;
 iqtisadiyyatın inkişaf etdirmək;
 satışda, alışda əlverişli şərait;
 latın sözü olub (concuere) "toqquşma" deməkdir.

506 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarırlar
 yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
 cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşısını alır
 istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski
 istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur

507 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- bütün sadalananlar nəzərə alınır
 qiymətlər üzərində ayrı-ayrı firmaların nəzarəti
 sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq
 sahədə firmaların sayı
 firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə

508 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
 orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
 orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
 orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqinə
 orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

509 Sağlam rəqabətin əsas metodlara aid deyil.

- malın keyfiyyətinin artırılması
 yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ett-nin nəticələrindən istifadə və s.;
 reklam, satışa qədər və satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;
 qiymətin aşağı salınması;
 saxta malların istehsalı

510 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
 firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
 qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
 firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
 orta xərclər son hədd xərclərinədən yüksək olarsa

511 əgər əmtəənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa firma nə etməlidir?

- həmin əmtəənin istehsalını azaltmalı
- düzgün cavab yoxdur
- həmin əmtəənin istehsalını dayandırmalı
- həmin əmtəənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı
- həmin əmtəənin istehsalını artırmalı

512 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- bütün cavablar doğrudur
- mənfi meyilli
- üfüqi xətt
- şaquli xətt
- bütün cavablar düz deyil

513 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- dəbli geyimlər
- avtomobil
- bərbər xidməti
- polad
- firmaların səhmləri və istiqrazları

514 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- qırıq xətt
- şaquli xətt
- müsbət meyilli
- mənfi meyilli
- üfüqi xətt

515 İlk antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- danimarkada 1937-ci ildə
- abş -da 1914-ci ildə
- abş -da 1990-ci ildə
- kanadada 1889-cu ildə
- belçikada 1935-ci ildə

516 İnhisar hakimiyyəti- bu:

- sadalananlardan heç biri
- istehlakçıların üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı
- zəmanətli mənfəət əldə etmək imkanı
- öz əmtəəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
- maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsir etmə imkanı

517 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- sadalanan hallardan heç birində
- inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
- inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa
- bazarda həcmiə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərsə
- inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə

518 Haqsız rəqabətin əsas metodlara aid deyil .

- istehlakçıların aldadılması;
- rüşvət və şantaj etmə işgüzar hesabatları ilə fırıldaqçılar;
- rəqibin məhsulunun saxtalaşdırılması;

- iqtisadi (sənaye) kəşfiyyatı;
- satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;

519 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
- Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir
- Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
- İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
- Özünütənzimləmə qabiliyyəti

520 Ümumi mənfəət bərabərdir:

- ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
- orta və son hədd mənfəətin cəminə
- orta gəlirlə orta xərclərin fərqi
- istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə
- orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə

521 Rəqabətin qeyri-qiyəmət metodlarına aid deyil:

- sadalananların hamısı qeyri-qiyəmət metodlarına aiddir
- əmtəələrə satışdan sonra xidmət
- əmtəənin istehlakçıya çatdırılması
- əmtəənin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- dempinq qiymətlərinin tətbiqi

522 Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

- qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması
- istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması
- resurslardan rəşional istifadəyə rəvac verməsi
- qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
- inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi

523 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- Sadalananların hamısı aiddir
- Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
- Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı
- Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
- Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı

524 Bazarda təkmil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir

525 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənəşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyələrdən hansı istifadə edilir?

- bütün yuxarıdakılar doğrudur
- bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi
- müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
- satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- sahə hədlərinin yüksək olması

526 Herfindal-Hirşman indeksinin kəmiyyəti vahidə yaxınlaşarsa, bu o deməkdir ki :

- bütün göstərilənlər düzqündür
- sahədə müstəsna məhsul istehsal edilir;
- sahədə çox sayda firma fəaliyyət göstərir;
- sahə üçün qabağçıl texnoloqiyaaların istifadə edilməsi səciyyəvidir;
- sahə üçün bazar hökmürlünlüğünün yüksək səviyyəsi səciyyəvidir;

527 Sahədə firmaların sayı həddən artıq çox olarsa Herfindal-Hirşman indeksi :

- hesablanmır
- vahidə bərəbərdir
- sıfıra yaxınlaşır
- mənfidir
- sonsuzluğa yaxınlaşır

528 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- düz şaquli
- müsbət meyilli əyri
- koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
- mənfi meyilli əyri
- əmtənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi

529 İnhisarçı firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- firmanın mənfiyyətinin kəmiyyətindən
- məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsindən
- alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsindən
- onun məhsuluna tələb elastikliyindən
- sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından

530 Müasir antiinhisar tənziqlənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- bütün sadalananlar
- qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr
- firmaların qovuşması
- bazarın inhisarlaşması
- qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyətləri

531 İnhisar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- bütün sadalananlar
- istehsalın miqyası
- istehsal resursları üzərində nəzarət
- bazarın həcmi
- inzibati yardım

532 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- sindikat və trest
- trest və konsern
- sindikat və kartel
- kartel və trest
- konsern və kartel

533 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir

- nadir xammal resursuna sahib olmaq
- bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- bu əmtənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
- firmanın istehsal etdiyi əmtəyə tələbin yüksək elastikliyi

534 Antiinhisar tənzimlənməsinin belə tədbirlər qrupu mövcud deyil:

- bütün sadalananlar mövcuddur
- iqtisadi
- inzibati-iqtisadi
- inzibati-hüquqi
- qanunvericiliyi

535 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- bütün sadalananların hamısının yeri var
- firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
- istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
- firmalar qiymətə təsir göstərmirlər
- bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur

536 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- sahəarası
- sahədaxili
- firmalararası
- funksional
- firmadaxili

537 Yeni firmaların sahəyə daxil olması üçün maneələrə aiddir:

- miqyas effekti
- tanınmış ticarət nişanları
- bütün göstərilənlər
- patentlər
- firmaların razılaşdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi

538 İnhisar hökmüranlığı tullantısız texnoloqiya əsaslanan mebil istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- monopsoniya
- təbii inhisar
- qapalı inhisar
- açıq inhisarı
- dövlət inhisar

539 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- düzqün cavab yoxdur
- firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;
- əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- firma məhsulu minimal qiymətlə satır;

540 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmüranlığı indeksini göstəricisidir.

- İ/P
- (P-MC)/P
- P/E
- (P-MC)/E

P/(P-MC)

541 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
 orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
 son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
 son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir
 son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir

542 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil
 bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
 bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
 tələbin qiymətə görə elastikliyi sifira bərabərdir.
 firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir

543 Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- firmaların arasında rəqabət güclənir
 bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
 doğru cavab yoxdur
 əmtəə qıtlığı yaranır
 firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir

544 əgər təkmil rəqabəti bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- doğru cavab yoxdur
 təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
 təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələnəcək
 təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələnəcək
 sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək

545 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışar
 bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər
 Öz məhsulunun təklifini artırar
 daha çox həcmdə məhsul satar
 daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edər

546 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasındı fərq:

- istehsalçının əlavə gəliridir
 iqtisadi mənfəətdir
 mühasibət mənfəətdir
 sabit xərclərdir
 dəyişən xərclərdir

547 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- Lerner indeksini
 firma məhsulunun son hədd faydalılığını
 son hədd əvəzləmə normasını
 Herfindal-Hirşman indeksini
 amortizasiya normasını

548 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- Şaquli xətt
- üfüqi xətt
- mənfi mailliyə malikdir
- müsbət mailliyə malikdir
- doğru cavab yoxdur

549 əgər əmtənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- əmtənin qiymətini artırmalı
- qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- yeni texnologiyaya keçməli
- qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli
- istehsalı dayandırmalı

550 Mənfəəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa
- məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa

551 Təkmil rəqabət şəraitində son hədd xərcləri əmtənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki,

- tələb əyrisi üfüqidir
- son hədd gəliri əyrisi mövcüd deyil
- son hədd xərcləri əyrisinin mövcud olmaması
- tələb əyrisi şaqulidir
- son hədd gəliri şaqulidir

552 AVC əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- düzgün cavab yoxdur
- firmanın bağlanması nöqtəsi
- uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazılıq nöqtəsi
- qısamüddətli firmanın tarazılıq nöqtəsi
- itgisizlik nöqtəsi

553 Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- daima yeri var
- uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür
- əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər
- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər

554 Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtənin qiyməti bərabərdir:

- orta xərclərə
- son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- sabit xərclər
- orta xərclər + iqtisadi mənfəət
- son hədd xərclərinə

555 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən bahalı üsulla istehsal olunur
- cəmiyyətin resursları elə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsinə maksimallaşdırır
- alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır
- bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur

556 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması- bu:

- trestdir
- sindikattır
- sadalananlardan heç bir
- kartellidir
- konsemdir

557 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar- bu:

- oliqopoliyadır
- sadə inhisardır
- təbii inhisardır
- dövlət inhisardır
- mönopsioniyadır

558 əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifinin azalrsa, onda bu:

- bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
- bazara heç cür təsir köstərməz
- əmtəənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- əmtəənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan
- bazarda əmtəə defisitinə səbəb olar

559 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır
- istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
- bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
- aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir
- kiçik biznesə yardım etməkdir

560 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
- resurslara qiymətlərin artması
- əmtəələrin defisiti
- alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğu
- qiymət diskriminasiyası

561 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparən çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- oliqopoliya
- inhisar
- duopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət

562 Oliqopoliya – bu:

- bazarlarda qiymət artırən və azaldan firma
- müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparən çoxlu firmaların bazarı
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi

- qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma

563 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- oliqopoliya
- inhisar
- duopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət

564 Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir
- firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır
- eyni təbiətli əmtəələr istehsal edirlər
- təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur

565 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

- son hədd xərcləri minimal olsun
- son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun
- son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun

566 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- alıcı tələbinə uyğun əmtəəni istehsal etsin
- son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə
- az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
- çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə
- istehsalın elə həcmi ki, $MR=P$ olsun

567 İstehlakçının inhisar vəziyyəti – bu:

- oliqopsoniya
- oliqopoliya
- duopoliya
- inhisar rəqabəti
- monopsoniya

568 İnhisarçı firma bacarır:

- istənilən həcmdə əmtəəni istənilən qiymətə satmaq
- öz əmtəəsini istənilən qiymətə sata
- maksimum mənfəət verə bilən məhsul buraxılışı və qiymət kombinasiyasını seçə
- istənilən həcmdə məhsul sata
- tələbin elastikliyinə təsir edə

569 əvəzedicisi olmayan əmtəənin sahədə vahid istehsalçısı – bu:

- duopoliya
- oliqopoliya
- təkmil rəqabətli firma
- monopsoniya
- inhisar

570 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənəşdirilməsi adlanır:

- satıcı qiyməti
- alıcı qiyməti
- sərbəst qiymət
- inhisarçı qiyməti
- sövdələşmə qiyməti

571 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Oliqopoliya
- Polipoliya
- Monopsoniya
- İnhisar
- Oliqopsoniya

572 Oliqopoliya modelində firmanın davranış strategiyası bundadır:

- firmanın mənfəətinin bölgüsü
- bazarda payının qorunmasına çalışmalıdır
- bütün cöstərilənlər
- rəqiblərin davranışını nəzərə alaraq qərar qəbul edilməlidir
- dəyişməz qiymət siyasəti həyata keçirməlidir

573 Qiymət diskriminasiyası – bu:

- qiymətlərin daimi artımı
- eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərə, müxtəlif alıcılara satışıdır
- daha keyfiyyətli əmtəyə qiymət artımıdır
- işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
- istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi

574 Duopoliya aşağıdakı hallarda ola bilər:

- sadalanan halların heç birində
- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya

575 Firmalar arasında saziş – geniş yayılmış haldır:

- bütün sadalanan hallarda
- inhisar
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

576 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- məişət xidmətləri
- kənd təsərrüfatı
- ticarət
- ayaqqabı istehsalı
- avtomobil istehsalı

577 Tələb sınıq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştəkelberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- təkmil rəqabətli firmaların
- oliqopoliyaların
- inhisar rəqabəti şəraitində firmaların
- monopsoniyaların
- inhisarların

578 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox rəqabət davranışını nəzərə almalıdır:

- inhisar rəqabəti
- monopsoniya
- inhisar
- təkmil rəqabət
- oliqopolya

579 Qiymətdə liderlik modeli nə üçün xarakterikdir:

- inhisara
- inhisarçı rəqabətə
- təkmil rəqabətə
- monopsoniyalar
- oliqopolyaya

580 İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- bazar nöqteyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmi istehsal edirlər
- məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır
- təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın “qiymət müharibələrinə” aparır
- cəmiyyət nöqteyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

581 Hal-hazırkı dövrdə bazar münasibətlərinin ən geniş yayılmış tipi:

- duopolya
- oliqopolya
- inhisar
- mükəmməl rəqabət
- inhisar rəqabəti

582 Firmanın davranış strategiyası, bu:

- rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi
- bazar payının saxlanmasına can atmaq
- dəyişməyən qiymət siyasətinin aparılması
- qiymət diskriminasiyasının həyata keçirilməsi
- uzunmüddətli və qısamüddətli dövrlərdə məqsədlərin koordinasiyası

583 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır

- oliqopoliyalara
- monopoliyalara
- sadalanan strukturların heç birində
- duopoliyalara
- təkmil rəqabətli firmalara

584 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- duopoliyalara
- inhisarlara
- oliqopoliyalara
- sadalanan strukturların heç biri
- təkmil rəqabətli firmalara

585 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə
- sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
- nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
- sahədə digər kapitaların gəlməsi üçün maneə yoxdur
- mtlrin müxtəlifliyi mövcud olur

586 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəklində olur:

- Şaquli əyrisi
- fqi xətt
- enən əyri
- yüksələn əyri
- inhisarçı firmanın z təklif əyrisi yoxdur

587 Təbii inhisarların adilrdn fərqi:

- həmişə iqtisadi mənfəət var
- $MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qrarlamır
- Çox aađı son xərcləri
- yüksək mənfəəti ola bilməz
- son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir

588 Hansı sahədə inhisar ictimai mnafelr cavab verə bilməz?

- qaz təchizatı
- rabitə
- enerci təchizatı
- yeyinti snayesinde
- su təchizatı

589 Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə atılmır, çünki:

- mt alıcısının miqdarı məhduddur
- sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- firmalar qiymətləri qaldırır v əmtəə istehsalı həcmini azaldırlar
- firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- qiymət diskriminasiyası mövcuddur

590 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə gclnmifdi?

- hazırkı dövrdə
- XIX əsrin birinci yarısında
- XIX və XX əsrlərin hüdudunda
- XVIII srd
- XX əsrin ikinci yarısında

591 Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına n aid deyil?

- İnsanlar arasında əmlak qeyri-brabrliyinn tzahrn aparır
- Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır
- Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur

- İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- Sadalananların hamısı təkmlil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir

592 İnhisarın mənfi xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- sadalananların hamısı inhisarların mənfi xüsusiyyətləridir.
- resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- xammalın qiymətinin aşağı salınması
- məhsulun qiymətinin artırılması
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması

593 Oliqopolianın təkmlil rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- oliqopoliya şəraitində təkmlil rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur
- məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur
- oliqopoliya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirillir

594 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkmlil rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- bütün cavablar doğrudur
- bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur
- firmalar əmtələri eyni bir qiymətə satırlar
- bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

595 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir
- firmalar sahəyə tam nəzarətedirlər
- əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər
- firmalar bazar hökmüranlığına malikdirlər

596 Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
- rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın
- istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırsın
- öz mənfəətini artırsın
- dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşsın

597 əmtəələrin differensiallaşdırılması anlayışı dedikdə nə başa düşülür:

- doğru cavab yoxdur
- rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi
- firmanın istehsal məhsulun istehlak kəfiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması
- firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi

598 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- doğru cavab yoxdur
- onun istehsalının həcmi azalar
- topdansatış alığıları üstünlük əldə edər
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar

599 Bir qayda olaraq inhisarçı bazarlarda:

- əmtəə qıtlığı mövcuddur
- tarazlı təklifin kəmiyyəti dəyişməyir
- qiymət yüksək olduqca, mənfəət də çoxalır
- qiymətlərin artmasının qarşısı bazar tələbi ilə alınır
- təklifin artması ilə son hədd gəliri çoxalır

600 İnhisarçı sahəyə digər firmaların daxil olması yolundakı maneələrə aid deyildir:

- yuxarıda sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün sədd hesab olunurlar
- nadir xammal resurslarına malik olmaq
- həmin fəaliyyət növü ilə məşğul olmağı yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- müəyyən məhsulu istehsal etmək üçün firmaya müstəsna hüquq verən patentlər
- firmanın istehsal etdiyi məhsula tələbin yüksək elastikliyi

601 əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisarı onlar daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcəklər?

- duopoliya
- təbii inhisar
- oliqopoliya
- sadə inhisar
- monopsopiya

602 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
- inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir
- eyni əmtəənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
- inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
- inhisar həmişə mənfəət əldə edir.

603 Təbii inhisara misal ola bilər:

- bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur
- "Respublika" Bankı
- OPEK təşkilatı
- İBM şirkəti
- şəhər metropoliteni

604 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rüsumunu hesab edir
- hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar

605 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- tələb daha yüksək temple artır
- firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər
- firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- bazar elastikliyi daha yüksək olur

606 Kurnonun duopoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firmaların buraxılışlarının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- firmaların məhsulları bircinslidir
- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- qiymətlər əvvəlcədən veriləndir

607 Bertranın duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
- firmalar mənfəətin maksimumlaşdırmasına yönəlmişlər
- firmaların məhsulları bircinsdir
- firmaların buraxılışının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- qərarların birgə qəbul edilməsi qaydası

608 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır
- sahədə “qiymət müharibəsi” baş verir
- autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar

609 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- bazarda firmaların sayı azalacaq
- bazarda firmaların sayı artacaq
- firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq
- bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq

610 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyektii:

- firmanın reklam kompaniyaları
- bazar payı və satışın həcmi
- əmtəənin kefiyyəti və onun qiyməti
- əmtəənin qiyməti və bazar payı
- satışın həcmi və əmtəənin kefiyyəti

611 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı bazarda tarazlıq o deməkdir ki;

- əmtəələr təkml rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır

612 İstehsal həcmnin artması ilə inhisarlar üçün qaçırmazdır:

- onların məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- onların son hədd gəlirlərinin azalması
- onların ümumi gəlirlərinin azalması
- onların mənfəətinin artması
- onların son hədd xərclərinin azalması

613 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir,cinsi əks halda:

- təklif optimal həcmdən az olacaq
- firma itkilərlə üzləşəcək

- məhsul artıqlığıbaş verəcək
- başqa firmalar sahəyədaxil ola bilməyəcək
- ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər

614 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri- elastikliyidir
- inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir

615 İstehlakçının əlavə qazancını bütünlükdə mənimsəyən firma:

- yüksək gəlirin maksimallaşdırılmasına çalışır
- təkmil qiymət diskriminasiyası həyata keçirir
- maksimum yüksək qiymətlə satır
- bazarı inhisarlaşdırır
- bazarın segmentləşməsinə həyata keçirir

616 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- bütün təsdiqlər səhfdir
- inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- bütün təsdiqlər doğrudur

617 Tələb əyrisinin sınıq şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
- ki, əmtəənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
- son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- son hədd gəliri əyrisində qırılma
- ki, firmanın davranışı optimaldır

618 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiyası yoxdur
- oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
- firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- oliqopolitiya şəraitində resursların səmərəli bölgüsünə nail olunur
- inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur

619 Hansı müddəa düzgün deyil?

- inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
- oliqopolitiya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin "sınıq" əyrisi modeli hesab olunur
- təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtəələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində
- oliqopolitiya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində

620 Hansı müddəa düzdür:

- inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
- əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcminə təsir edir
- təkmil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir

- inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

621 əmtənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- əmtənin əvəzedicisi mövcuddur
 əmtə istehsalı təkml rəqabət şəraitində həyata keçirilir
 əmtəyə tələb qeyri-elastikdir
 əmtəyə tələb elastikdir
 əmtə istehsalı qeyri-təkml rəqabət şəraitində həyata keçirilir

622 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- monopsoniya
 inhisarçı rəqabət
 inhisar
 təkml rəqabət
 oliqopoliya

623 Oliqopoliya məfhumunu ilk dəfə kim işlətmişdir:

- K.Marks
 Cohan Robinson
 Oqyusten Kurno
 Edvard Çemberlin
 Con Qelbreyt

624 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- duopoloya
 inhisarçı rəqabət
 oliqopoliya
 təkml rəqabət
 inhisar

625 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- şəhərdə bir neçə super-marketlər
 bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə ayaqqabı təklif edirlər
 çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
 bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
 avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

626 Kartel nədir?

- eyni əmtələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
 qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmninin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmalar qrupu
 bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
 müxtəlif əmtələr sataraq rəqabət aparən firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
 xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü

627 Birinci növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki:

- qiymətlər əmtənin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
 alıcıların müxtəlif kateqoriyalarna qiymət imtiyazları verilir
 qiymətlər alınan əmtələrin miqdarından asılı olaraq fərq lənir
 əmtələrin müxtəlif vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
 qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

628 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki,

- qiymətlər əmtəələrin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- alıcıların ayrı-ayrı kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verir
- alınan müxtəlif əmtəələrin miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara svtılır
- qiymətlər tələbən qiymət elastikliyinə asılı olaraq dəyişir

629 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- qiymətlər alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- əmtəənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

630 Oliqopolianın əlamətlərinə aşağıdakılar aid deyil:

- oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına üstünlük verirlər
- oliqopolianın məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir
- hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilər
- sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- oliqopolist firmalar yekcins məhsullar buraxır

631 Aşağıdakı müddələrdən hansı doğrudur:

- inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- inhisar ümumi mənfəətini qiymət ayrı-seçkiliyi tətbiq etməklə artırabilir
- inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəəni seçir
- tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqdür

632 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- əmtəənin qiyməti maksimaldır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır
- qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

633 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- qrafiklər paraleldir
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- üst-üstə düşür
- tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir

634 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- aşağı son hədd xərcləri
- yüksək sabit xərclər
- yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- onun məhsuluna aşağı tələb

635 Nə oliqopolianın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- Sadalananların hamısı oliqopolianın əlamətləridir
- Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir

- Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb
- Oliqopoliyalar yalnız eyni növ məhsul istehsal edirlər

636 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edə bilər?

- Oliqopsoniya
- İnhisar
- İnhisarçı rəqabət
- Təkmil rəqabət
- Oliqopoliya

637 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfəətli olur
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir
- İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir

638 Hansı deyim doğru deyil?

- Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir
- İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir
- İnhisar həmişə qiyməti qaldırır
- Oliqopoliya qeyri-təkmil rəqabət növüdür

639 əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- minimum əməkhaqqı
- real əmək haqqı
- nominal əməkhaqqı
- əmək haqqı tarifi
- normal əməkhaqqı

640 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil
- bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin artımına bərabərdir
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir
- təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

641 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- torpaq
- əmək
- kapital
- əmək məhsuldarlığı

642 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- onların təklifindən
- onların qiymətindən
- bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəyə olan tələbdən

- digər amillərə olan tələbdən

643 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- dünya bazarı
 əmək bazarı
 kapital bazarı
 torpaq bazarı
 valyuta bazarı

644 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- İnhisar rentası
 Differensial renta I
 Mütləq renta
 Differensial renta II
 icarə haqqı

645 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- nisbi renta
 mütləq renta
 sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
 inhisar rentası
 differensial renta

646 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- məhsuldar capital
 sənaye kapitalı
 borc kapitalı
 ticarət kapitalı
 maliyyə kapitalı

647 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- kommertiya fəaliyyətidir
 əməkdir
 texnologiyadır
 sahibkarlıq fəaliyyətidir
 kapitaldır

648 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- kommertiya fəaliyyətidir
 texnologiyadır
 sahibkarlıq fəaliyyətidir
 kapitaldır
 əməkdir

649 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- idarəetmədir
 texnologiyalardır
 istehsal amilidir
 səmərəlilikdir
 müəssisədir

650 əmtənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtənin hansı xüsusiyyətidir

- kapital verimi
- kapital qoyuluşu
- ehtiyat tutumu
- kapital tutumu
- əmək tutumu

651 Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə

652 Amil gəliri:

- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin tətbiqindən firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir
- istehsal amilinin tətbiqindən əldə olunan mənfəətin firma tərəfindən mənimsənilən hissəsi
- istehsal amilinin satışından onun sahibinin əldə etdiyi gəlir
- istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması

653 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
- artmağa
- sabitləşməyə
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- azalmağa

654 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- mütləq renta
- differensial renta II
- sadalananların heç biri
- inhisarçı renta
- differensial renta I

655 Torpağa tələb əyrisi:

- müsbət mailli olur
- mənfə mailliyə malik olur
- şaquli düz xətt formasında olur
- sınıq xətt formasında olur
- üfüqi düz xətt formasında olur

656 Kim torpağı sərvətin anasıdır adlandırmışdı?

- D. Rikardo
- A. Smit
- U. Petti
- C. B. Sey
- K. Marks

657 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi- 18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- ziyana baxmayaraq firma tikəcəkdir
- yeni müəssisə tikməyəcəkdir
- yeni müəssisə tikəcəkdir
- bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz
- bütün suallar düz deyil

658 Sahibkar mənfəəti aşağıdakılardan gələn gəliri əks etdirir:

- borc kapitalından
- kapital - mülkiyyətdən
- muzzdlu əməkdən
- torpaqdan
- kapital - funksiyadan

659 əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- A.Smit
- T.Maltusun
- M.C.Tuqan - Baranovskinin
- J.M.Keynsin
- K.Marksın

660 Hansı nəzəriyyəyə görə əməkhaqqının səviyyəsi yalnız əmək məhsuldarlığı deyil, sosial qüvvələrin nisbəti ilə də müəyyən olunur:

- davranış nəzəriyyəsi
- izafi dəyər nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsi
- son hədd məhsuldarlığı nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının sosial nəzəriyyəsi

661 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır?

- D.Rikardo
- C.B.Sey
- K.Marks
- A.Smit
- T.Maltus

662 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə
- bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- resurs tükənməzdirsə
- resursun təklifi tam elastikdirsə

663 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- muzzdlu işçi
- dövlət
- icarədar
- torpaq sahibi
- dövlət və icarədar

664 Hansı iqtisadi konsepsiyaya görə bütün gəlirlərin, o cümlədən torpaq rentasının mənbəyi izafi dəyərdir?

- marksist
- marşinalist

- keynsçi
- neoklassik
- merkantilist

665 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- torpaqın keyfiyyətində olan fərq
- torpaq üzərində təsərrüfat obyektinin inhisarı
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- torpağın məhdudluğu

666 Torpağın təbii keyfiyyəti ilə hansı renta əlaqədardır?

- inhisar rentası
- differensial renta II
- differensial renta I
- mütləq renta
- differensial renta I və II

667 Torpaq rentası ödənilir:

- torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- muzzdlu işçilər- torpaq sahibinə
- muzzdlu işçilər – icarədar sahibkara
- icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- torpaq sahibi- dövlətə

668 Faiz normasının yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- investisiyaların artmasına
- pul kapitalı təklifinin artmasına
- pul kapitalı təklifinin azalmasına
- pul kapitalına tələbin artmasına
- kapital bazarında tarazlığa

669 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- bu nemətin dəyəri
- bu nemətə insanların subyektiv münasibəti
- bu nemətin bazar qiyməti
- bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti
- bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması

670 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir
- borc kapitalı
- əmtəə kapitalı
- sənaye kapitalı
- kənd təsərrüfatı kapitalı

671 Qeyri-fiziki kapitala aid deyil:

- sadalananlardan heç biri aid deyil
- qeyri-istehsal binaları və qurğuları
- elmi kapital
- insan kapitalı
- bütün sadalananlar aiddir

672 İntestisiyanın həcmi:

- faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

673 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- depozit faizi
- renta
- faiz dərəcəsi
- mənfəət
- milli valyuta kursu

674 Kapitalın mahiyyətinin marksist baxışını seçin:

- kapital – puldur
- kapital – toplanmış əməkdir
- kapital – əvvəllər istehsal olunmuş nemətdir
- kapital – izafi dəyər gətirən dəyərdir
- kapital - daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılan və istifadə hər gün edilən resursdur.

675 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- bütün resurslar əvəz olunandır
- resursların qiymətləri müqayisə edilir
- məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son hddi ilə bərabərləşir:
- resurs tələb elastikliyi 0 bərabərdir

676 Amil gəlirlərinə nə aid deyil:

- faiz
- təqaüd
- mənfəət
- əməkhaqqı
- renta

677 Nəyin əsasında pul qoymaq vasitəsi kimi, torpaq sahəsinin alınması haqqında qərar qəbul edilməlidir.

- sahənin qiymətinin təhlili əsasında
- torpaq sahəsinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması əsasında
- doğru cavab yoxdur
- sahənin münbitliyinin öyrənilməsi əsasında
- torpaq rentasının kəmiyyətinin təhlili əsasında

678 Torpağın qiyməti.

- həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- rentanın miqdarından asılı deyil
- yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
- faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir

679 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- sadalananların heç biri

- inhisar rentaya
- mütləq rentanın yaranmasına
- differensial renta I yaranmasına
- differensial renta II yaranmasına

680 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- faydalı qazıntıların olması
- torpağın münbitliyi
- su mənbələrinə yaxınlığı
- yerləşmə məkanı

681 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- faiz dərəcəsi artarsa
- faiz dərəcəsi azalarsa
- mənfəət norması çoxalarsa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olmasa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa

682 Faiz dərəcəsi ifadə edir:

- kapitalın natural formasını
- kapitalın həcmi
- kapitalın dəyərini
- kapitalın istehlak dəyərini
- kapitalın məhsuldar formasını

683 İstehsal amillərindən birinin qiymətinin artması nəticəsində bütün amillərə tələbin azalması göstərir:

- istehsal amilləri bazarında tarazlıq
- məhsul buraxılışı effekti
- mənfəətin maksimumlaşdırılması
- əvəzləmə effekti
- xərclərin minimallaşması

684 Əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək

685 Differensial renta I əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- sahələrarası rəqabətlə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

686 Differensial renta II əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

- sahələrarası rəqabətlə

687 Rentanı təbii qüvvələrin bəxşişi hesab edirdilər:

- keynsçilər
 merkantilistlər
 fiziokratlar
 marksistlər
 marcanalistlər

688 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- rentanın həcmi
 borc faizi dərəcəsi
 torpağa tələb və təklif
 bu amillərin hamısından
 sadalanan amillərin heç biri ilə

689 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- bütün sadalananlar iştirak edir
 icarədarlar – kapitalistlər
 muzzdlu işçilər
 sənaye kapitalistləri
 torpaq sahibləri

690 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- azalır
 artır
 tam qeyri-elastiklik
 vahid elastiklə xarakterizə olunur
 mütləq elastiklik

691 Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması -12% -dir. Hansı faiz dərəcəsinə bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- 14%
 16%
 12%
 13%
 10%

692 Tarixən kapitalın ilk formaları olmuşdur:

- sələm və əmtəə kapitalı
 məhsuldar və əmtəə kapitalı
 pul və məhsuldar kapital
 tacir və məhsuldar kapital
 tacir və sələm kapitalı

693 Dəyişən kapital ünsürləri aşağıdakılardır:

- yuxarıda sadalananların hamısında
 əmək vasitələri
 iş qüvvəsi
 əmək cisimləri
 xammal və materiallar

694 Sabit kapital üsürləri aşağıdakılardır

- işçi qüvvəsi
- əmək vasitələri
- yuxarıda sadalananların hamısında
- xammal və materiallar
- əmək cisimləri

695 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir

- pul kapitalına tələb və təklifi
- nominal və real faiz dərəcələrini
- xalis və ümumi investisiyaların həcmi
- yuxarıda göstərilənlərin hamısını
- istehlakı və yığılı

696 əməyin qiyməti artır, əgər:

- mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəyə tələb artacaqsa
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa
- mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa
- mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəyə tələb azalacaqsa

697 əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- bu ümumi və orta xərclər arasında fərkdir
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır
- inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir
- bu əlavə işinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır

698 Resurslara tələb asılı olur:

- bütün sadalanan cavablar səhfdir
- bütün bu cavablar düzdür
- həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- əvəzedici resursların qiymətlərindən
- həmin resursun qiymətindən

699 İş qüvvəsinin istehlak dəyəri nədədir?

- əmək məhsuldarlığında
- əməyin miqdarında
- əməyin keyfiyyətində
- iş qüvvəsinin izafi dəyər yaratmaq qabiliyyətində
- əməyin ictimai xarakterində

700 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- əsas kapital
- təhsilin səviyyəsi
- insan kapitalı
- istehsal potensialı
- elmi- texniki tərəqqi